

Metodologia del PaD FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Reconstrucció de les transicions educatives crítiques en el Panel de Desigualtats a Catalunya (PaD)

Juli Carrere Balcells
Consultor metodològic i analista social

ABRIL 2014

Índex

Introducció

1. Qualitat de les dades del PaD
 2. Tendències del nivell més alt d'instrucció
 3. Perspectiva longitudinal de la vida educativa
 4. La reconstrucció de les transicions educatives crítiques de la vida educativa
 - 4.1. Etapa educativa pre-escolar o infantil
 - 4.2. Etapa educativa primària
 - 4.3. Etapa educativa secundària
 - 4.4. Etapa educativa de formació professional
 - 4.5. Etapa educativa universitària
 5. Consideracions finals en l'ús de les dades sobre la vida educativa
 6. Referències
- Annex 1. Definicions
- Annex 2. Resultats

Introducció

Aquest document exposa el mètode emprat per a la depuració de les variables referides a les trajectòries educatives del Panel de les Desigualtats a Catalunya (PaD). L'ànim que ha guiat la depuració i la generació de variables és proporcionar informació sobre la trajectòria educativa individual, partint de la participació en l'escola bressol –per a les generacions més joves- o des de l'entrada a l'educació infantil –per a les més grans-, passant per l'educació primària, la secundària i la transició a la formació professional o a l'educació superior. D'aquesta manera, les dades del PaD copsen les transicions educatives crucials de l'ensenyament reglat.

L'esforç d'aquest procés ha perseguit la presentació de les dades de manera que permeti, i al mateix temps faciliti, qualsevol tipus d'anàlisi longitudinal. Per això, es farà un pas més enllà que presentar les variables, a les matrius de dades, tal i com s'han estructurat per al qüestionari. La reconstrucció de les transicions és una tasca tediosa, que també requereix supòsits sobre la forma de fer front a les incoherències inherents a la recollida de camp. A més, sovint és difícil documentar els diferents passos que s'han seguit per aconseguir la consistència en les dades. I, finalment, no és possible assegurar la total i absoluta consistència per a tots els individus de la mostra. D'altra banda, probablement cada investigador que utilitza les dades per a l'anàlisi longitudinal de l'educació, parteix de conceptes particulars. Per al PaD, l'objectiu és proporcionar un conjunt de variables d'ús comú i ben documentades per a l'anàlisi de les transicions durant el curs de la vida educativa.

El PaD conté una àmplia gamma de variables que inclouen informació sobre educació infantil, primària, secundària i universitària, així com altres temes relacionats amb les condicions d'escolarització en cada una d'aquestes etapes. La informació s'ha recollit per mitjà del qüestionari de llar, per a les persones menors de 16 anys, i per mitjà del qüestionari individual, per a les persones de 16 anys endavant. En algunes ocasions les preguntes han variat en el temps i les variables no sempre s'han presentat en un format adequat per a l'anàlisi longitudinal. Per això, s'espera que aquest procés de depuració i la presentació final faciliti la producció de coneixement sobre la vida educativa, des d'una òptica dinàmica, sobre una base de dades que comprèn 11 anys (2002-2012) de l'història recent del nostre país.

A més, en les darreres dues onades (2011 i 2012) s'ha introduït una bateria extensa de preguntes de caràcter retrospectiu sobre educació reglada, que inclou des dels primers anys d'escolarització no obligatòria fins als estudis universitaris i postuniversitaris, gràcies a la qual és possible registrar les transicions d'una etapa a una altra. La informació recollida permet el que en la literatura metodològica s'anomena estudis *ex post facto*. En aquestes recerques s'identifiquen les condicions ja succeïdes, per esbrinar la relació d'aquestes circumstàncies sobre el comportament posterior. Aquesta informació que conté el PaD és de gran valor, doncs no hi ha fonts de dades recents en el país, on aquesta informació estigui disponible per a diferents cohorts i que, a més, permeti adoptar una estratègia metodològica longitudinal, la qual s'ha erigit com la més adequada per a l'estudi del desenvolupament dels esdeveniments socials.

Tot i això, no es disposa de la informació retrospectiva per a tots els individus –ja que no tots ells han continuat formant part de la mostra del PaD fins a les dues darreres onades- però sí que es disposa d'informació longitudinal provinent de la resta d'onades, el que permet una reconstrucció de determinades variables referides a transicions. La generació d'aquestes variables es basa en la comparació de la situació en l'onada T amb la situació en l'onada T +1 (per exemple, una transició a l'educació superior es va dur a terme si una persona no estava assistint a una universitat en l'onada T, però sí hi estava assistint en el cicle T+1). La combinació d'informació retrospectiva i prospectiva fa possible la generació de variables consistents, amb la finalitat de realitzar anàlisis longitudinals de qualitat, amb un nombre suficient d'individus.

A continuació es descriu la metodologia emprada per a la depuració i confecció de les variables generades sobre la trajectòria educativa. Tot i això, per començar ens ha semblat primordial establir la precisió de les dades del PaD en comparació amb altres fonts de dades les quals, tant per la dimensió de la mostra com per estar reconegudes per l'estadística oficial de l'Estat, poden proporcionar estimacions fiables de la distribució de les variables educatives. L'estudi de la fiabilitat s'ha realitzat amb les dades obtingudes al PaD respecte el nivell d'instrucció més alt aconseguit, en tant que culmina la trajectòria educativa dels individus i en part valida la generació de variables realitzada. Seguidament, es detalla de manera breu el tipus de dades disponibles per a realitzar aquesta tasca i el tipus d'informador que les ha facilitat. El tercer apartat és la part nuclear d'aquest informe, on es documenten les variables generades i s'expliquen els algorismes utilitzats per a la reconstrucció de les principals transicions educatives. Aquest procés de reproducció de la vida educativa no ha estat una tasca senzilla però creiem que la seva presentació en un format "amigable" pel tractament de dades facilitarà l'anàlisi a la comunitat investigadora. En aquest sentit, volem fer notar que atendrem qualsevol comentari o recomanació i agraiem que es posin en contacte amb nosaltres si es troben amb algun problema o dubte en l'ús de les dades.

1. Qualitat de les dades del PaD

Per començar, cal tenir en compte que el PaD no estava dissenyat en un inici per a l'anàlisi específic sobre educació, es va pensar com una enquesta a les llars i als seus components que permetés diferents recerques sobre l'estructura social catalana. En aquest sentit, ens preocupa comprovar la qualitat de les dades sobre educació i per això, en el que segueix, ens ocupem de donar dades comparatives sobre el nivell màxim d'instrucció, entès com la culminació de les transicions durant la vida educativa. Considerem aquestes comparacions com una prova de la validesa de les dades del PaD. Tot i que seria desitjable realitzar aquesta comparació per a cada una de les etapes educatives, es desconeix cap font disponible que pugui servir de contrast. Així mateix, tampoc hi ha un registre oficial del nivell educatiu de la població durant tot el període 2002-2012. Davant aquestes mancances, s'ha optat per utilitzar les dades que proporcionen tres enquestes elaborades per organismes, tant estatals com catalans, amb un ampli reconeixement: l'Enquesta de Població Activa (EPA), l'Enquesta de condicions de Vida (ECV) i el Baròmetre d'opinió Pública (CEO). Cal matisar que, així i tot, cap de les tres enquestes està dissenyada per a l'estudi específic de l'educació de la població.

La primera de les comparatives s'ha realitzat amb l'Enquesta de Població Activa (EPA). Aquesta és una investigació contínua de periodicitat trimestral dirigida a les famílies. L'enquesta és realitzada per l'Institut Nacional d'Estadística (INE) i el seu objectiu és capturar dades sobre el mercat de treball. Entre d'altres, les dades són utilitzades per calcular la taxa d'atur, tal i com la defineix l'Organització Internacional del Treball (OIT).

La validació de les dades del PaD segons la comparació amb l'EPA es pot observar en la figura 1, on es comprova que les dades del PaD en general són properes a les obtingudes per l'EPA. Cal destacar que, per a tots els anys observats, la diferència en l'Educació Primària és menor de 3,5 punts percentuals. Les diferències més importants s'observen en el nivell Educatiu de Secundària en pràcticament tots els anys observats, concretament tots menys l'any 2004. En el cas de l'Educació Secundària de Primera Etapa hi ha un excés de representació en el PaD respecte l'EPA, i per contra el nivell Educatiu de Secundària Segona Etapa no ha estat suficientment representat. L'Educació Superior, excepte el Doctorat, en general presenta valors acceptables, tret dels anys 2002 i 2005 on el PaD presenta una infrarepresentació d'aquest nivell. Per contra, i degut a les diferències de qüestionari entre ambdós enquestes hi ha una sobrerepresentació en el PaD del nivell educatiu de Doctorat, segurament degut a que en aquest codi s'hi inclouen, també, els estudis de màster i post-grau.

A continuació presentem les principals conclusions de la validació de les dades del PaD en relació a l'ECV. L'Enquesta de Condicions de Vida (ECV) és una enquesta anual que realitza l'INE des de l'any 2004 adreçada a les llars, l'objectiu general de la qual és la producció d'informació estadística sobre la renda i les condicions de vida de la població i forma part de les operacions estadístiques harmonitzades per als països de la Unió Europea. Entre les fonts de dades consultades, aquesta és la base de dades que més similituds presenta amb el PaD, en relació als objectius d'anàlisi i el tipus d'estudis que permet.

Figura 1. Validació nivell d'estudis del PaD en relació a l'EPA (evolució 2002- 2012)

Unitat: Tant per cent

Font: Elaboració pròpia a partir de la Encuesta de Población Activa de l'INE i del Panel de les Desigualtats Socials a Catalunya

La validació de les dades en l'ECV queda truncada l'any 2011, ja que les dades per al 2012 no estan disponibles. No obstant, aquesta font de dades, tot i formar part de l'estadística oficial, presenta limitacions per a la comparabilitat: hem detectat importants variacions en els resultats sobre el nivell màxim d'estudis, durant els anys observats, variacions que no queda clar perquè succeeixen i que creen incertesa en relació a la qualitat de les seves dades. Entrant ja en la comparativa, es pot afirmar que les dades del PaD suporten bé la validació amb les dades de l'ECV. A grans trets, s'observa una infrarepresentació de l'Educació Primària o Inferior en el PaD l'any 2005 (5,1 punts) i en l'any 2011 (6 punts) i una infrarepresentació de l'Educació Secundària de Segona Etapa l'any 2007 (4,7 punts). En el nivell Educatiu Superior, tret de l'any 2004, les observacions són comparativament molt similars, amb diferències inferiors al 3,5 punts percentuals entre ambdós bases de dades.

Figura 2. Validació nivell d'estudis del PaD en relació a l'ECV (Evolució 2004- 2011)

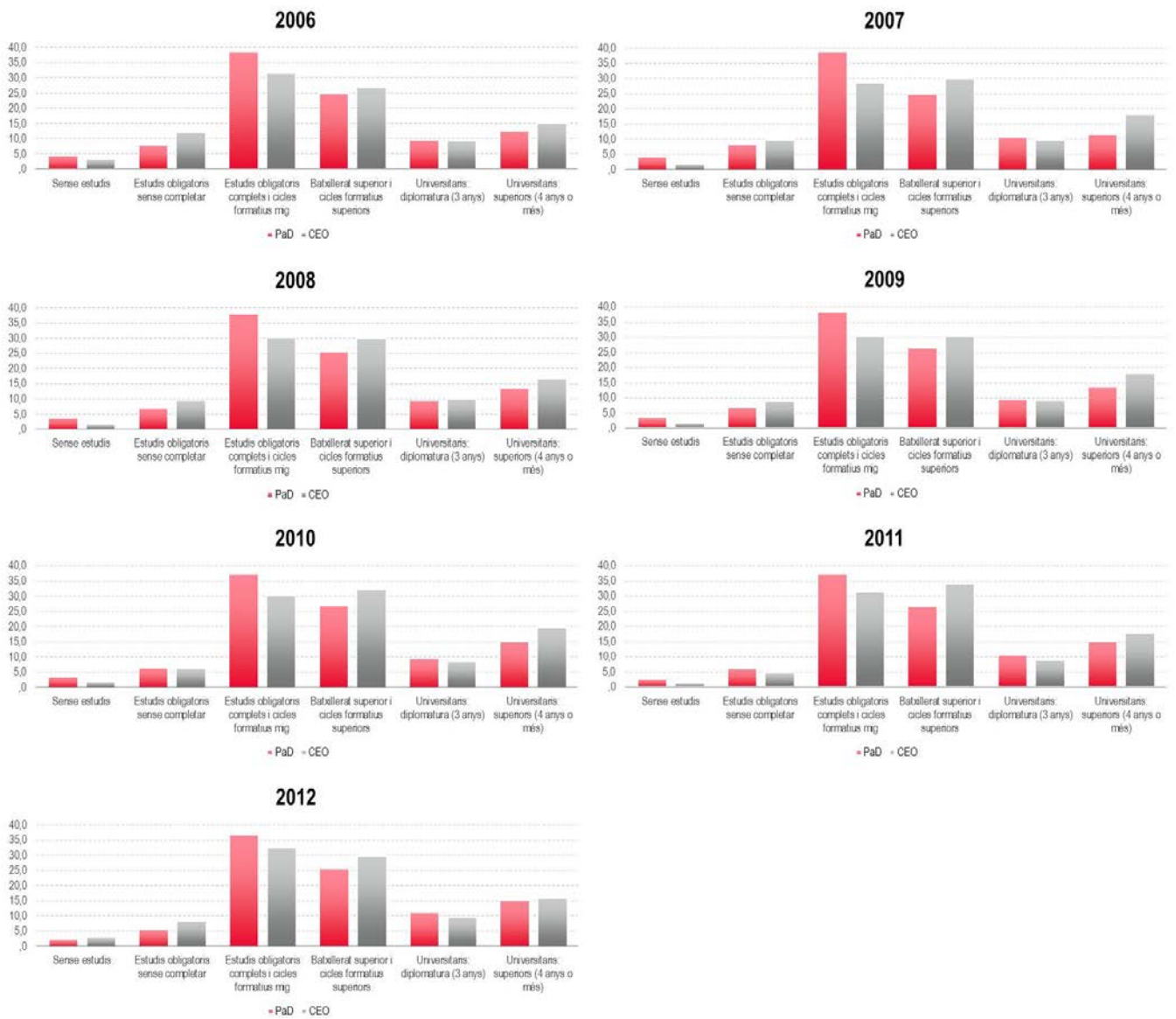
Unitat: Tant per cent

Font: Elaboració pròpia a partir de la Encuesta de Condiciones de Vida de l'INE i del Panel de les Desigualtats Socials a Catalunya

En darrer terme, s'han comprovat les dades en relació al Baròmetre d'Opinió Política (BOP) realitzat pel Centre d'Estudis d'Opinió de Catalunya (CEO). El CEO realitza tres o quatre sondejos l'any des de 2005, amb els que recull el comportament i l'evolució de les opinions polítiques dels catalans, així com els principals problemes que percep la ciutadania, la valoració dels partits polítics i dels seus líders, les situacions sociolaborals i el nivell educatiu, entre altres qüestions. Per tal de realitzar la validació de les dades s'ha calculat la mitjana educativa anual des del 2006 fins a l'actualitat, independentment del nombre de sondejos realitzats en l'any en qüestió.

En general, la diferència entre ambdós bases de dades s'acusa en els Estudis Obligatoris Complets i Cicles Formatius de Grau Mig i en el nivell educatiu de Batxillerat Superior i Cicles Formatius Superiors. Concretament, en tots els anys observats hi ha una sobrerrepresentació en el PaD dels Estudis Obligatoris Complets i Cicles Formatius de Grau Mig i des de l'any 2007 una infrarepresentació dels Estudis de Batxillerat Superior i Cicles Formatius Superiors. En la resta de nivells educatius el contrast de les bases de dades sembla adequat. Tot i així, podem observar com les disparitats s'han minimitzat sensiblement en les dades corresponents a 2012, possiblement degut a un canvi important que s'ha donat en el qüestionari del BOP. Això ens fa pensar en que, fins aquest moment, segurament la manera de recollir aquesta informació no era la més adequada.

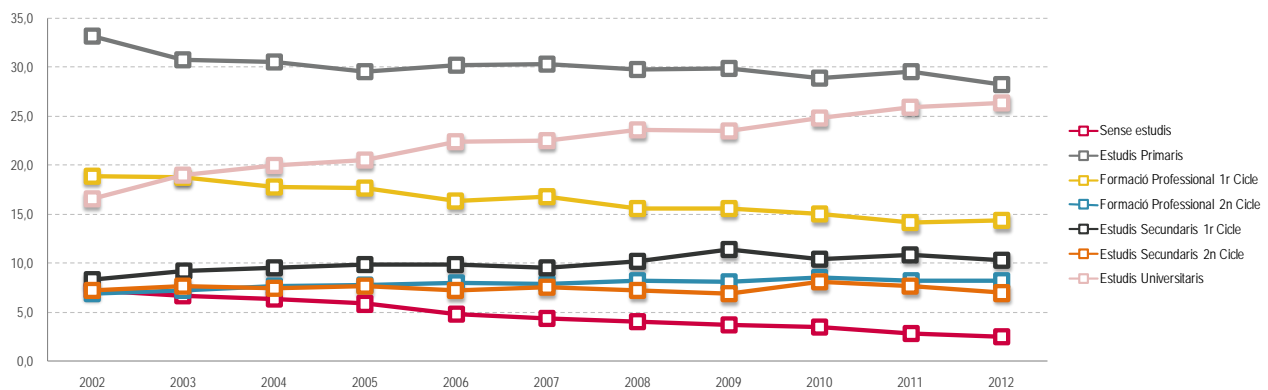
Figura 3. Validació nivell d'estudis del PaD en relació al BOP (2006- 2012)

2. Tendències del nivell més alt d'instrucció

Després d'onze anys observant la població catalana i havent comprovat la validesa de la base de dades en relació a les dades de l'EPA, de l'ECV i del BOP, a continuació, en la figura 4, es mostra el nivell educatiu que presenta les dades del PaD, en perspectiva. En aquesta figura es pot observar l'evolució del nivell d'instrucció de la població, agrupat en set categories de resposta (per a una major desagregació, consulteu l'annex). En primer lloc, una de les principals tendències capturades és un augment accentuat del nivell d'estudis universitaris. Hi ha una diferència entre la mostra de 2002 i la de 2012 d'aproximadament deu punts percentuals. En aquest espai de temps, per contra, s'ha registrat un descens de la població sense estudis i el mateix ha succeït en el nivell d'estudis primaris, ja siguin complets o incomplets. En relació a la formació professional, els estudis de primer i segon cicle han seguit tendències inverses. La formació professional de primer cicle ha patit un descens, d'uns cinc punts, des de 2002; en canvi la formació professional de segon cicle, des de l'any 2002, s'ha consolidat i fins i tot ha augmentat la seva presència. En efecte, si s'analitza l'evolució temporal d'aquests percentatges entre el període de 2002-2012, s'observen valors elevats en els extrems i una franja central molt menor en els estudis de formació professional. A més, també podem afirmar que el nivell educatiu de la mostra del PaD segueix la tendència general dels darrers anys en la població general a augmentar el seu nivell d'estudis: mentre es redueixen els nivells més bàsics, s'incrementa la proporció de població amb estudis universitaris.

Figura 3. Nivell d'estudis de la població Catalana. Evolució 2002- 2012

Unitat: Tant per cent

Font: Elaboració pròpia a partir del Panel de les Desigualtats Socials a Catalunya

Pel que fa a la distribució per sexe i edat al llarg dels darrers deu anys també s'aprecien canvis, tot i que de major intensitat entre grups d'edat que entre homes i dones. En la següent taula de doble entrada, es pot observar el nivell d'estudis agrupat en cinc categories i distribuït per sexe (per a una major desagregació consulteu l'annex). En la taula es pot observar que la població amb un nivell d'estudis inferior es distribueix en tots els anys observats amb major proporció en les dones. El 2002 els estudis primaris en els homes és del 32,8% i les dones del 33,7%, valors similars als observats en el 2012, 27,2% d'homes i 29,4% de dones respectivament. La formació professional tendeix a la masculinització, així en el 2002 hi ha un 28,1% d'homes per un 23,7% de dones i aquesta proporció tendeix a mantenir-se en el temps, ja que en el 2012 la proporció es de 26,6% en els homes i 18,8% en les dones. La població que ha superat la secundària, però que no ha assolit cap titulació universitària, és similar entre homes i dones, encara que tendeix a haver-hi una proporció major en el col·lectiu d'homes per al període observat. Així com en la formació professional hi ha una proporció major d'homes, en la població amb estudis universitaris tendeix a haver-hi una

proporció major de dones. En efecte, l'any 2002 la població universitària és de 15,5% d'homes per un 17,6% de dones, i en el 2012, el darrer any observat, les diferències sembla que tendeixen a accentuar-se, doncs hi ha un 22,7% d'homes i un 30% de dones amb estudis universitaris.

Taula 1. Evolució del nivell formació de la població per sexe. Any 2002- 2012

	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona
SENSE ESTUDIS	5,9	8,5	4,9	8,3	5,2	7,5	4,7	7,0	4,1	5,5	3,5	5,2
ESTUDIS PRIMARIS	32,8	33,7	29,8	31,8	29,8	31,3	29,2	30,0	30,0	30,6	29,2	31,5
FORMACÓ PROFESSIONAL	28,1	23,7	28,1	24,0	27,9	23,2	28,2	22,8	27,7	21,3	27,4	22,2
ESTUDIS SECUNDARIS	16,0	15,2	18,0	15,9	16,9	17,1	17,5	17,8	16,5	17,8	17,8	16,4
ESTUDIS UNIVERSITARIS	15,5	17,6	18,3	19,8	19,3	20,7	19,1	22,0	20,2	24,7	21,0	24,1
ALTRES	0,8	0,1	0,8	0,1	0,8	0,3	1,1	0,1	1,5	0,1	0,5	0,3
NC/NS	0,8	1,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	0,1	0,0	0,4	0,3
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	2008		2009		2010		2011		2012			
	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona
SENSE ESTUDIS	3,1	4,9	2,5	4,9	2,5	4,6	2,4	3,4	2,3	2,7		
ESTUDIS PRIMARIS	29,1	30,5	28,7	31,1	28,5	29,4	29,1	30,0	27,2	29,4		
FORMACÓ PROFESSIONAL	26,1	21,7	27,4	20,3	27,1	20,2	25,9	19,1	26,6	18,8		
ESTUDIS SECUNDARIS	18,9	16,3	19,4	17,4	19,2	18,0	18,2	19,0	18,0	16,9		
ESTUDIS UNIVERSITARIS	21,5	25,7	21,4	25,7	22,2	27,3	23,4	28,4	22,7	30,0		
ALTRES	0,4	0,2	0,3	0,4	0,2	0,4	0,6	0,0	0,2	0,0		
NC/NS	1,1	0,6	0,2	0,2	0,3	0,1	0,4	0,0	2,9	2,2		
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		

Unitat: Tant per cent, percentatges per columna.

Font: Elaboració pròpia a partir del Panel de Desigualtats Socials a Catalunya

L'evolució del nivell educatiu per grups d'edat en els darrers deu anys es pot observar a la Taula 2. La població s'ha agrupat en tres grups d'edat: entre setze i trenta-quatre anys; de trenta-cinc a seixanta-quatre anys i de seixanta-cinc anys endavant. En general es pot observar que l'educació entre els més joves es superior a la que presenta la població de 65 anys i més. Així, en l'inici del PaD l'any 2002 s'observa que entre la població de 65 anys i més hi ha un 23,6% de mostra sense estudis, per contra, en els altres grups d'edat aquesta proporció és molt inferior. En l'any 2012 el percentatge de població sense estudis, entre la població de 65 anys i més, disminueix substancialment. De la mateixa manera, en tot el període observat, el grup que presenta una major proporció en el nivell educatiu de primària és el grup de major edat i el que presenta una menor proporció és en la població de 16 a 34 anys. En general s'observa que la població en general, en les darreres onades, està més formada, ja que hi ha una proporció major de població amb nivells educatius que superen els estudis primaris. En el grup de 16 a 34 anys, els nivells més nombrosos són els dels estudis secundaris i universitaris. Per contra, en el grup de 35 a 64 anys la població es distribueix com un diàbolo, els nivells amb major proporció són el dels estudis primaris i universitaris, amb una menor proporció de població amb estudis secundaris. Entre els tres grups d'edat considerats, aquell amb una proporció major de població amb formació professional és el grup de 35 a 64 anys.

Taula 1. Evolució del nivell formació de la població per sexe. Any 2002- 2012

	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona
SENSE ESTUDIS	5,9	8,5	4,9	8,3	5,2	7,5	4,7	7,0	4,1	5,5	3,5	5,2
ESTUDIS PRIMARIS	32,8	33,7	29,8	31,8	29,8	31,3	29,2	30,0	30,0	30,6	29,2	31,5
FORMACÓ PROFESSIONAL	28,1	23,7	28,1	24,0	27,9	23,2	28,2	22,8	27,7	21,3	27,4	22,2
ESTUDIS SECUNDARIS	16,0	15,2	18,0	15,9	16,9	17,1	17,5	17,8	16,5	17,8	17,8	16,4
ESTUDIS UNIVERSITARIS	15,5	17,6	18,3	19,8	19,3	20,7	19,1	22,0	20,2	24,7	21,0	24,1
ALTRES	0,8	0,1	0,8	0,1	0,8	0,3	1,1	0,1	1,5	0,1	0,5	0,3
NC/NS	0,8	1,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	0,1	0,0	0,4	0,3
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	2008		2009		2010		2011		2012			
	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona
SENSE ESTUDIS	3,1	4,9	2,5	4,9	2,5	4,6	2,4	3,4	2,3	2,7		
ESTUDIS PRIMARIS	29,1	30,5	28,7	31,1	28,5	29,4	29,1	30,0	27,2	29,4		
FORMACÓ PROFESSIONAL	26,1	21,7	27,4	20,3	27,1	20,2	25,9	19,1	26,6	18,8		
ESTUDIS SECUNDARIS	18,9	16,3	19,4	17,4	19,2	18,0	18,2	19,0	18,0	16,9		
ESTUDIS UNIVERSITARIS	21,5	25,7	21,4	25,7	22,2	27,3	23,4	28,4	22,7	30,0		
ALTRES	0,4	0,2	0,3	0,4	0,2	0,4	0,6	0,0	0,2	0,0		
NC/NS	1,1	0,6	0,2	0,2	0,3	0,1	0,4	0,0	2,9	2,2		
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		

Unitat: Tant per cent, percentatges per columna.

Font: Elaboració pròpia a partir del Panel de les Desigualtats Socials a Catalunya

L'evolució del nivell educatiu per grups d'edat en els darrers deu anys es pot observar a la Taula 2. La població s'ha agrupat en tres grups d'edat: entre setze i trenta-quatre anys; de trenta-cinc a seixanta-quatre anys i de seixanta-cinc anys endavant. En general es pot observar que l'educació entre els més joves es superior a la que presenta la població de 65 anys i més. Així, en l'inici del PaD l'any 2002 s'observa que entre la població de 65 anys i més hi ha un 23,6% de mostra sense estudis, per contra, en els altres grups d'edat aquesta proporció és molt inferior. En l'any 2012 el percentatge de població sense estudis, entre la població de 65 anys i més, disminueix substancialment. De la mateixa manera, en tot el període observat, el grup que presenta una major proporció en el nivell educatiu de primària és el grup de major edat i el que presenta una menor proporció és en la població de 16 a 34 anys. En general s'observa que la població en general, en les darreres onades, està més formada, ja que hi ha una proporció major de població amb nivells educatius que superen els estudis primaris. En el grup de 16 a 34 anys, els nivells més nombrosos són els dels estudis secundaris i universitaris. Per contra, en el grup de 35 a 64 anys la població es distribueix com un diàbolo, els nivells amb major proporció són el dels estudis primaris i universitaris, amb una menor proporció de població amb estudis secundaris. Entre els tres grups d'edat considerats, aquell amb una proporció major de població amb formació professional és el grup de 35 a 64 anys.

Taula 2. Evolució del nivell formació de la població per grups d'edat. Any 2002- 2012

	2002			2003			2004			2005		
	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més
SENSE ESTUDIS	1,0	5,1	23,6	0,8	4,2	23,2	0,8	3,6	23,2	0,8	3,2	21,1
ESTUDIS PRIMARIS	24,2	34,9	43,2	22,2	32,8	40,9	21,3	32,7	41,2	18,2	31,4	44,1
FORMACÓ PROFESSIONAL	24,7	27,4	24,8	23,1	27,7	26,7	23,0	27,0	25,9	21,8	27,9	25,7
ESTUDIS SECUNDARIS	29,5	11,1	2,4	31,9	11,9	3,4	31,9	12,2	3,7	33,3	12,7	3,9
ESTUDIS UNIVERSITARIS	18,2	20,5	5,0	20,8	23,1	5,9	21,9	24,3	5,8	23,7	24,6	5,2
ALTRES	1,0	0,2	0,0	1,0	0,2	0,0	1,0	0,3	0,3	1,4	0,3	0,0
NC/NS	1,3	0,8	0,9	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	2006			2007			2008			2009		
	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més
SENSE ESTUDIS	0,4	2,0	18,3	0,4	2,0	17,4	0,5	1,6	16,8	1,0	1,6	14,5
ESTUDIS PRIMARIS	19,8	30,3	46,5	18,8	31,1	48,4	18,2	30,8	46,4	18,6	29,9	48,2
FORMACÓ PROFESSIONAL	20,1	27,0	24,8	22,4	26,9	23,0	20,3	25,7	24,3	18,1	27,2	23,3
ESTUDIS SECUNDARIS	32,2	13,1	4,8	31,3	12,7	4,5	33,4	13,0	3,9	37,4	12,8	3,8
ESTUDIS UNIVERSITARIS	26,4	26,8	5,6	25,4	26,9	6,1	25,1	28,2	8,3	24,4	28,1	8,9
ALTRES	1,0	0,9	0,0	0,7	0,2	0,5	0,5	0,2	0,3	0,2	0,4	0,3
NC/NS	0,1	0,0	0,0	1,0	0,1	0,0	2,1	0,4	0,0	0,3	0,0	0,9
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	2010			2011			2012					
	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més			
SENSE ESTUDIS	1,1	1,5	13,4	0,7	1,5	10,4	0,8	1,0	9,5			
ESTUDIS PRIMARIS	15,3	28,9	50,1	13,8	28,8	55,0	13,3	26,3	54,8			
FORMACÓ PROFESSIONAL	19,1	26,1	23,6	19,1	24,7	20,8	18,8	25,0	21,2			
ESTUDIS SECUNDARIS	38,4	13,3	3,5	40,4	12,7	4,1	36,4	12,9	4,6			
ESTUDIS UNIVERSITARIS	25,6	29,8	9,0	24,5	32,1	9,7	24,5	33,0	9,5			
ALTRES	0,1	0,5	0,0	0,6	0,3	0,0	0,1	0,1	0,0			
NC/NS	0,3	0,0	0,5	1,0	0,0	0,0	6,1	1,7	0,3			
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0			

Unitat: Tant per cent, percentatges per columna.

Font: Elaboració pròpia a partir del Panel de les Desigualtats Socials a Catalunya

3. Perspectiva longitudinal

Vist, d'una banda, el contrast de les dades del PaD amb altres fonts i, de l'altra, la descripció dels màxims nivells educatius en la mostra del PaD, entrem ara a la descripció de la metodologia emprada per a la generació de les variables sobre la trajectòria educativa.

El PaD disposa d'informació sobre el màxim grau educatiu aconseguit de $n= 8.993$ individus, d'un total de 10.460 individus que formen la mostra del PaD¹. Donat que el mòdul sobre la trajectòria educativa es va incloure al qüestionari únicament a les dues darreres onades, la totalitat de la informació no està disponible per a tota la mostra del PaD. Així, per a $n=3466$ només es disposa d'informació sobre el nivell educatiu més alt assolit. Són persones que no han estat presents en les dues darreres onades i que no han cursat cap estudi reglat durant les onades en les que sí han participat. En canvi, per a una important mostra de $n=5527$ es disposa d'informació sobre les diferents etapes educatives i, per tant, ha estat possible generar variables per a l'anàlisi longitudinal. Aquesta mostra es compon de les persones que han estudiat durant el transcurs de la seva participació al PaD ($n=2089$); se'ls ha administrat el mòdul sobre trajectòria educativa ($n=2675$); o bé es disposa d'informació tant prospectiva com retrospectiva sobre el seu desenvolupament educatiu ($n=763$).

S'han utilitzat diferents tipus de dades procedents del treball de camp per a la construcció de les noves variables de trajectòria educativa. A continuació, es detallen els diferents tipus d'informació que s'han utilitzat en aquest procés de depuració i confecció de matrius:

- **Dades sobre la participació en educació reglada a l'actualitat**

En el PaD es disposa d'informació prospectiva provinent de diferents fonts:

- Les persones enquestades (els "entrevistats") proporcionen informació, mitjançant el qüestionari individual, sobre la seva participació educativa actual;
- per a les persones que no volen, o no poden per diferents motius, ser enquestades directament, una tercera persona de la llar proporciona la informació per ells, mitjançant el qüestionari "proxy";
- finalment, pels menors de 16 anys que no poden ser directament enquestats (els "no entrevistats") l'informant principal de la llar –generalment el pare o la mare- proporciona informació sobre la seva educació, mitjançant el qüestionari de llar.

- **Dades sobre la vida educativa**

L'any 2011 i 2012 el PaD incorpora un mòdul retrospectiu en el qüestionari individual en el que recull en profunditat la vida educativa des de la primera infància fins al nivell educatiu més alt obtingut en estudis reglats.

- **Dades sobre la gradació màxima obtinguda**

Des de l'inici del PaD, cada any els enquestats proporcionen informació sobre el seu nivell educatiu. Aquesta informació s'obté amb el qüestionari individual, i per mitjà d'una tercera persona en el qüestionari proxy. Però a més, amb la finalitat d'augmentar la fiabilitat de la informació proporcionada, el PaD ha optat per demanar, per mitjà del qüestionari de llar, la mateixa informació per a cada un dels individus, per tal de crear la informació.

¹ Aquestes són les persones que, en una o altra onada, han format part de la mostra del PaD i de les que es disposa d'informació sobre educació reglada.

- **Preguntes obertes**

En les onades 2008, 2011 i 2012 s'incorpora una nova pregunta al qüestionari en la qual es demana el nivell màxim d'estudis acabats en una pregunta oberta, que posteriorment s'ha codificat i creuat amb la informació disponible.

- **Dades addicionals**

S'han utilitzat dades sobre l'inici de la vida laboral, els canvis sobre l'ocupació actual i les entrades a la formació professional, posterior a la finalització de la primera etapa educativa, com a criteris addicionals per a la reconstrucció de l'edat de l'última observació cursant estudis.

4. La reconstrucció de les transicions educatives crítiques de la vida educativa

Després d'onze anys d'edició de l'enquesta, totes les dades esmentades conformen una font valuosa per a la construcció de variables que informin sobre la vida educativa. La combinació d'informació retrospectiva i prospectiva, ha permès obtenir una major mostra que la inicialment projectada. Així, tot i que la informació retrospectiva no s'ha recollit per a tots els individus, sí es disposa d'informació longitudinal dels individus de la mostra participants en les onades 2001/02-2010. A continuació, es descriu com s'han utilitzat aquestes dades per a reconstruir les transicions educatives.

La generació de les variables que s'inclouen a les matrius, es basa en la comparació de la situació en l'onada T amb la situació en l'onada T + 1 (per exemple, una transició a l'educació superior es va dur a terme si una persona no estava assistint a una universitat en l'onada T, però sí hi estava assistint en el cicle T+1). La combinació d'informació retrospectiva i prospectiva fa possible la generació de variables consistents, amb la finalitat de realitzar anàlisis longitudinals de qualitat. No obstant, cal assenyalar que cal que aquesta sigui analitzada longitudinalment fent atenció a la qüestió de la censura temporal. El fet d'utilitzar informació prospectiva, suposa el seguiment temporal dels esdeveniments, durant el qual es poden produir circumstàncies que impedeixin conèixer el valor que pren una variable en un moment del temps (Ti+1). Això succeeix quan un individu no vol continuar participant en l'estudi, o canvia de residència i no es pot ubicar en una nova adreça, o va a viure fora del territori català, o per defunció, és a dir, quan es dona la pèrdua mostral d'aquell individu. Sigui com sigui, Ti+1 passa a ser una dada desconeguda i la informació de la qual es disposa és tan sols Ti. En aquest cas, s'ha produït una dada censurada per l'esquerra. També cal anar amb compte, durant l'anàlisi longitudinal, amb la censura per la dreta, en aquest cas estaríem parlant que el esdeveniment que s'estudia ja s'ha iniciat quan s'obté la primera observació. Per tal de facilitar la tasca d'anàlisi i evitar errors de manipulació de les dades, les variables generades incorporen variables de primera observació quan no ha estat possible establir el inici d'una etapa educativa (exemple: Any primera observació Escola Bressol) o ultima observació (exemple: Any última observació Primària) quan no ha estat possible establir la finalització de l'etapa educativa.

Anem ara a descriure, etapa educativa per etapa educativa, com s'ha procedit a la reconstrucció de les trajectòries educatives.

4.1. Etapa educativa pre-escolar o infantil

La reconstrucció de la vida educativa s'inicia per l'etapa d'educació infantil, terme que s'utilitza en sentit ampli, és a dir centre de cura i atenció de menors entre zero i tres anys de vida,

independentment del tipus de centre. Les dades d'inscripció a l'Escola Bressol dels menors de 16 anys, en el moment de l'entrevista anual, s'han obtingut per mitjà del qüestionari de llar, en el que cada any es demana pels estudis reglats de tots el membres de la llar. Tot i que l'escola bressol no és educació reglada, aquesta opció de resposta forma part del bloc d'educació reglada. No obstant, no es disposa d'informació detallada ni del tipus de centre ni del nombre d'hores habituals d'assistència a aquest tipus de centres. Així, les variables reconstruïdes donen informació de si un nen o nena ha estat en una Escola Bressol en un any determinat, almenys unes hores al dia. Aquesta depuració ha estat realitzada tenint en compte que es pot distingir entre el primer i el segon cicle de l'educació infantil segons l'ordenació de la Llei 12/2009. El primer cicle actualment comprèn les edats de 0 a 2 anys i el segon cicle comprèn les edats de 3 a 5 anys.

Aquesta etapa educativa ha estat possible reconstruir-la per a individus que compleixen algun dels dos escenaris següents: el primer dels escenaris és que els individus hagin participat i contestat l'entrevista individual en les onades 2011 i 2012 on s'inclou el mòdul de la vida educativa (n=3724). El segon, és aquell en que els individus estudien o han estudiat al mateix temps que participaven en el PaD. Per a aquests individus ha estat possible reconstruir la informació de l'etapa infantil independentment d'haver contestat el mòdul de la vida educativa en el qüestionari individual, ja que es disposa de la informació procedent del qüestionari de llar. A més, són individus que han estudiat en el marc legislatiu de la LOGSE.

A continuació es presenten les variables que s'han generat i que recullen la informació agregada, tant de procedència retrospectiva com prospectiva. Seguidament es detalla la informació desagregant pel primer i segon cicle d'educació infantil per a aquells casos en que ha estat possible reconstruir el seu pas en aquestes etapes.

Les variables resultants de l'etapa d'educació infantil de 1r o 2n cicle són:

Nom	Etiqueta
E499001EG1	INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r O 2n CICLE
E500001EG1	ANY INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r O 2n CICLE
E500002EG1	EDAT INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r O 2n CICLE
E501001EG1	ANY FINALITZACIÓ EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r O 2n CICLE
E501002EG1	EDAT FINALITZACIÓ EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r O 2n CICLE
E502001EG1	ANY ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r O 2n CICLE
E502002EG1	EDAT ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r O 2n CICLE
E503001EG1	NOMBRE D'ANYS CURSANT EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r O 2n CICLE
E105001EH1	TIPUS D'ESCOLA O CENTRE D'EDUCACIÓ INFANTIL DEL DARRER CURS (base amplificada)
E105001EH2	TIPUS D'ESCOLA O CENTRE D'EDUCACIÓ INFANTIL DEL DARRER CURS

Cal tenir en compte que l'escolarització a l'educació infantil no és obligatòria, tot i que en les generacions més recents s'aproxima a la institucionalització. Així la informació que es proporciona no és homogènia temporalment entre individus d'una mateixa cohort, i en menor mesura entre diferents cohorts, en relació a les entrades i sortides. És així com l'any donat pot no ser necessàriament el primer o l'últim any d'assistència. Només disposem d'aquesta informació en els casos en els quals s'han observat tots els anys d'assistència. En conseqüència, en el tractament de les dades no s'ha pretès reconstruir els buits d'informació per als individus dels que no es té la informació completa, ja que no podem estar segurs que el primer any observat és en realitat el primer any d'Escola Bressol. Per tant, les variables han de ser utilitzades tenint en compte la qüestió de la censura temporal ja sigui per l'esquerra o per la dreta.

La mostra d'individus resultant és de 2034, dels quals 748 han estat inscrits alguna vegada durant el primer cicle d'educació infantil. Les variables resultants d'aquest procés de reconstrucció de la primera etapa de l'educació infantil són les següents:

Les variables resultants de l'etapa d'educació infantil de 1r cicle són:

Nom	Etiqueta
E504001EG1	INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r CICLE
E505001EG1	ANY INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r CICLE
E505002EG1	EDAT INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r CICLE
E506001EG1	ANY PRIMERA OBSERVACIÓ CURSANT EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r CICLE
E506002EG1	EDAT PRIMERA OBSERVACIÓ CURSANT EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r CICLE
E507001EG1	ANY FINALITZACIÓ EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r CICLE
E507002EG1	EDAT FINALITZACIÓ EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r CICLE
E508001EG1	ANY ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r CICLE
E508002EG1	EDAT ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r CICLE
E509001EG1	NOMBRE D'ANYS CURSANT EDUCACIÓ INFANTIL DE 1r CICLE

Des de la regulació de 1970, l'educació infantil de segon cicle té una cobertura gratuïta. No obstant, la taxa d'escolarització durant el període de vigència de la Llei General d'Educació (LGE) no és tan elevada com la que presenta a partir de l'entrada en vigor de la Llei Orgànica General del Sistema Educatiu (LOGSE). De fet, la taxa d'escolarització des de l'entrada en vigor de la LOGSE és tan alta que es troba pròxima a la universalització i l'educació infantil de 2n cicle, de fet, és considerada preobligatòria. Així, en el període de l'aplicació de la LOGSE, que s'inicia el 1990, el percentatge d'escolarització al segon cicle de l'etapa infantil és tant elevat que, en el tractament de les dades per als individus nascuts a partir de l'any 1988 es considera a efectes de reconstrucció de la vida educativa com obligatori. Aquesta decisió es pren per què s'ha considerat que l'error seria major en l'omissió que en la imputació de la informació. Així, de la mostra de 2034 individus, n'hi ha 1875 que s'ha considerat que han estat inscrits a educació infantil de segona etapa. Finalment, tot i que en el tractament de dades ha estat possible omplir buits d'informació, hi ha altres casuístiques que no ho han permès completament i, per aquest motiu, l'anàlisi s'ha de dur a terme tenint en compte la censura temporal, ja sigui per l'esquerra o per la dreta.

Les variables resultants d'aquesta etapa són:

Nom	Etiqueta
E510001EG1	INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ INFANTIL DE 2n CICLE
E511001EG1	ANY INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ INFANTIL DE 2n CICLE
E511002EG1	EDAT INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ INFANTIL DE 2n CICLE
E512001EG1	ANY FINALITZACIÓ EDUCACIÓ INFANTIL DE 2n CICLE
E512002EG1	EDAT FINALITZACIÓ EDUCACIÓ INFANTIL DE 2n CICLE
E513001EG1	ANY ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT EDUCACIÓ INFANTIL DE 2n CICLE
E513002EG1	EDAT ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT EDUCACIÓ INFANTIL DE 2n CICLE
E514001EG1	NOMBRE D'ANYS CURSANT EDUCACIÓ INFANTIL DE 2n CICLE
E515001EG1	TRANSICIÓ D'EDUCACIÓ INFANTIL DE 1R CICLE A EDUCACIÓ INFANTIL DE 2n CICLE

Algorismes bàsics per a la reconstrucció de l'educació infantil:

- a) Si un individu és nascut després de 1988 i en l'any de la primera observació al PaD té més de sis anys, es considera que ha realitzat la segona etapa d'educació infantil durant un període de tres anys. Amb l'ús d'aquest algorisme simple s'observen 748 casos que han estat inscrits a l'escola bressol.
- b) Si un individu ha nascut després de 1966 però abans de 1988 i ha assistit a l'escola abans dels 6 anys es considera que ha realitzat la segona etapa de l'educació infantil durant un període de dos anys.
- c) Si un infant ha nascut després de 1988 i en l'any de la primera observació té entre 2 i 5 anys d'edat és realitza un recompte dels anys d'assistència a la segona etapa d'educació infantil durant la participació en el PaD. Amb l'ús d'aquest algorisme simple s'observen 1875 casos que han estat inscrits a segona etapa de l'educació infantil.
- d) Si un infant assisteix a l'escola bressol en un any donat es realitza el recompte durant la participació en el PaD, tenint en compte que l'edat compresa és entre els 0 anys i fins als 2 anys.

Variabls utilitzades:

- L012003E Any de naixement
- AE002001E Estudis reglats actuals
- XE006011L Estudis reglats actuals (segons l'informant principal)
- XE031011L Estudia o va a l'escola: U1 (segons l'informant principal)
- JE103001E i KE103001E Assistència a l'escola abans dels 6 anys
- KE103011L Assistència a l'escola abans dels 6 anys (segons l'informant principal)
- KE482001E Curs inici escolarització (segons l'informant principal)
- KE483001E Titularitat escola bressol (segons l'informant principal)
- KE485001E Inici 2n cicle educació infantil al mateix centre que l'escola bressol (segons l'informant principal)
- KE486001E Titularitat centre educació infantil 2on cicle (segons l'informant principal)
- KE332001E Any inici estudis de primària
- KE332002E Edat inici estudis de primària

4.2. Educació primària

L'educació primària, també coneguda com educació bàsica, ensenyament bàsic, ensenyament elemental, ensenyament primari, estudis bàsics o estudis primaris, és l'etapa educativa que assegura la correcta alfabetització. És a dir, en aquesta etapa és en la qual es dona lloc l'aprenentatge de la lectura, l'escriptura, el càlcul bàsic i alguns dels conceptes culturals considerats imprescindibles. En l'actualitat, segons la LOGSE, l'educació primària és de caràcter obligatori i gratuït. Aquesta etapa comprèn sis cursos acadèmics i amb caràcter general, s'inicia l'any natural en que es compleixen els 6 anys i es cursa fins als 12 anys. L'etapa educativa primària no sempre ha tingut aquesta ordenació, de fet la present configuració és relativament recent. No obstant, tot i que diferents cohorts del Panel han cursat la primera etapa educativa en diferents períodes i sota diferents lleis educatives, l'Ordre EDU/1603/2009, art. 3.3, el Ministerio de Educación y Ciencia considera equivalents tots els certificats d'estudis primaris, tant si són anteriors com si són posteriors al curs 1975/1976.

L'ordenació EDU/1603/2009 a efectes de la depuració de les dades permet un tractament més homogeni en relació a la inscripció i edat d'entrada a l'etapa, considerada als 6 anys per a totes les cohorts. A més, no s'ha considerat necessària la creació de variables de censura per

l'esquerra ja que per aquelles observacions amb manca informació és possible realitzar una imputació. En canvi, l'edat de fi de la primària varia segons la llei aplicable per a cada cohort, per tant un tractament homogeni no es possible, i més en aquest cas que es necessari tenir en compte la censura per la dreta. Amb la informació obtinguda, tant prospectivament com retrospectiva, per a una mostra inicial de 5584 individus, s'han creat les següents variables que permeten fer un seguiment del desenvolupament d'aquesta etapa i de la transició de l'educació infantil a l'educació primària.

Les variables resultants d'aquesta etapa són:

Nom	Etiqueta
E516001EG1	INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ PRIMÀRIA
E517001EG1	ANY INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ PRIMÀRIA
E517002EG1	EDAT INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ PRIMÀRIA
E518001EG1	ANY FINALITZACIÓ EDUCACIÓ PRIMÀRIA
E518002EG1	EDAT FINALITZACIÓ EDUCACIÓ PRIMÀRIA
E519001EG1	ANY ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT EDUCACIÓ PRIMÀRIA
E519002EG1	EDAT ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT EDUCACIÓ PRIMÀRIA
E520001EG1	NOMBRE D'ANYS CURSANT EDUCACIÓ PRIMÀRIA
E521001EG1	TRANSICIÓ D'EDUCACIÓ INFANTIL A EDUCACIÓ PRIMÀRIA
E109001ER1	NOMBRE DE CANVIS D'ESCOLA DURANT LA PRIMÀRIA
JE109001ER1	NOMBRE DE CANVIS D'ESCOLA DURANT LA PRIMÀRIA
KE109001ER1	NOMBRE DE CANVIS D'ESCOLA DURANT LA PRIMÀRIA
E107001EH1	TIPUS D'ESCOLA O CENTRE D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA DE L'ÚLTIM CANVI
E107001EH2	TIPUS D'ESCOLA O CENTRE D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA DE L'ÚLTIM CANVI (base amplificada)

Algorismes bàsics per a la reconstrucció de l'educació primària:

- Si un individu, ja sigui per qüestionari individual o proxy, reporta que ha cursat primària i té sis o més anys, es considera que realitza o ha realitzat primària. Amb l'ús d'aquest algorisme bàsic s'han observat 2709 casos des de la perspectiva prospectiva i 2675 amb la informació retrospectiva. A més s'han realitzat algorismes addicionals per comprovar les transicions dobles o inversemblants.
- Si un nen assisteix a l'escola primària en un any donat, i no estava registrat per a l'any anterior, se suposa que la matrícula escolar es va dur a terme en el període intermedi i es considera que realitza primària.
- L'aplicació de llindars d'edat, és a dir, control de l'edat de la matrícula escolar. Hi ha límits d'edat que defineixen l'entrada per primera vegada a l'escola. En aquest sentit, l'edat inicial s'ha homogeneïtzat en els sis anys per a totes les cohorts menys els individus nascuts abans de 1960. En canvi, l'edat fi de l'educació primària varia entre els deu anys i els catorze anys en funció del període en que s'han realitzat els estudis. A més, depenent del desenvolupament del nen, hi ha un marge de discrecionalitat. Per tant, s'ha utilitzat un marge d'edat ampli per excloure només aquells casos que tenen més probabilitats de ser defectuosos en relació als diferents marcs jurídics educatius.
- L'edat fi d'estudis també s'ha contrastat en relació a l'any d'entrada al mercat laboral en individus nascuts abans de 1960 i que declaren no haver realitzat estudis postprimaris.

- El resultat de l'aplicació d'aquests algorismes han donat com a resultat que 5190 casos han cursat primària. D'aquests, 1082 casos han cursat menys de 6 anys d'educació primària, 1664 n'han cursat 6 anys i 1918 n'han cursat 8 anys. A més, s'ha pogut reconstruir la transició de l'educació infantil a primària en els casos en els quals s'ha observat aquesta transició per a 2799 casos.

Variabls utilitzades:

L012003E Any de naixement
 AE002001E Estudis reglats actuals
 XE006011L Estudis reglats actuals (segons l'informant principal)
 XE031011L Estudia o va a l'escola: U1 (segons l'informant principal)
 XE001001E Nivell màxim d'estudis acabats
 XE025011L Nivell màxim d'estudis acabats (segons l'informant principal)
 KE332001E Any inici estudis de primària
 KE332002E Edat inici estudis de primària
 JE107001E Tipus d'escola o centre d'educació primària
 KE337001E 1r tipus d'escola o centre d'educació primària
 KE337011L 1r tipus d'escola o centre d'educació primària (segons l'informant principal)
 KE340001E 4t tipus d'escola o centre d'educació primària
 KE340011L 4t tipus d'escola o centre d'educació primària (segons l'informant principal)
 KE339001E 3r tipus d'escola o centre d'educació primària
 KE339011L 3r tipus d'escola o centre d'educació primària (segons l'informant principal)
 KE338001E 2n tipus d'escola o centre d'educació primària
 KE338011L 2n tipus d'escola o centre d'educació primària (segons l'informant principal)
 JE109001E i KE109001E N° canvis d'escola durant la primària
 KE109001L N° canvis d'escola durant la primària (segons l'informant principal)
 JE120001E i KE120001E Continuació d'estudis reglats després de primària
 JE122001E i KE122001E Tipus estudis postprimaris (1rs)
 JE123001E i KE123001E Any inici 1rs estudis postprimaris
 JE123002E i KE123002E Edat inici 1rs estudis postprimaris
 KE362001E Inici estudis reglats des de l'última entrevista
 KE363001E Continuació estudis reglats des de l'última entrevista
 KE360001E Nom, modalitat, branca o família 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
 KE373001E Obtenció del títol 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
 KE371001E Any inici 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
 KE374001E Any fi 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
 KE372001E Tipus d'escola o centre on ha realitzat 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista
 KE464001E Realització de cursos o assignatures a l'estranger 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista
 KE375001E Nom cursos repetits 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista
 KE376001E Nom cursos interromputs i durada 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista
 KE378001E 2ns estudis reglats iniciats des de l'última entrevista
 KE380001E Nom, modalitat, branca o família 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
 KE382001E Obtenció del títol 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
 KE394001E Any inici 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
 KE396001E Any fi 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
 KE397001E Tipus d'escola o centre on ha realitzat 2ns estudis reglats fets des de l'última entrevista
 KE465001E Realització de cursos o assignatures a l'estranger 2ns estudis reglats fets des de

l'última entrevista

KE399001E Cursos repetits 2ns estudis secundaris cursats des de l'última entrevista

KE400001E Cursos interromputs 2ns estudis reglats fets des de l'última entrevista

KE381001E Nom, modalitat, branca o família 3rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista

KE395001E Any inici 3rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista

4.3. Etapa educativa secundària

Els continguts d'educació d'aquest cicle estan destinats a completar l'educació bàsica iniciada a l'etapa primària. L'objectiu de l'Educació Secundària és dotar a l'alumne de les capacitats, les habilitats suficients i dels valors i actituds necessaris per aconseguir un bon desenvolupament en la societat. L'educació secundària de primer cicle és obligatòria des de l'entrada en vigor de la LOGSE i s'anomena actualment Educació Secundària Obligatòria (ESO). Aquesta etapa comprèn quatre cursos acadèmics, generalment s'inicia l'any natural en què es compleixen 12 anys i s'acaba als 16, tot i que l'alumnat té dret a romandre en el centre amb règim ordinari fins als 18. Si més enllà dels 18 anys no ha acabat la secundària pot acabar-la en Centres d'Educació d'Adults. El segon cicle d'educació secundària s'anomena Batxillerat, és un ensenyament postobligatori impartit habitualment des de que l'alumne té 16 anys, després d'haver obtingut la graduació en l'ESO. Aquesta etapa educativa és de caràcter preuniversitari i comprèn dos cursos acadèmics. L'alumne, després d'haver superat el Batxillerat, es pot matricular en Cicles Formatius de Grau Superior, o a la universitat, havent superat les Proves d'Accés a la Universitat.

La reconstrucció d'aquesta etapa educativa i les transicions que se'n deriven, a efectes de tractament de les dades, es presenten en les següents variables construïdes, tant de manera agregada com també desagregada en dos cicles acadèmics basats en l'ordenació educativa de la LOE i la LGE. El motiu de presentar les dades en ambdós formats es deu a dos motius, per una banda a la manca de detall en la informació d'una part de la mostra retrospectiva que no permet distingir de manera adequada entre ambdós cicles i, per altra a la divergència en l'ordenació acadèmica en les cohorts nascudes abans de 1960. Per a poder dissenyar els algorismes per a la reconstrucció d'aquesta etapa educativa ha estat necessari consultar diferents fonts d'informació. Entre aquests els documents que han estat cabdals per a establir equivalències entre estudis de diferents lleis educatives són les següents ordenacions legals: Ordre ECD/1417/2012, Ordre EDU 520/2011, Ordre EDU 1603/2009, RD 806/2006, LOE 2/2006, RD 986/1991.

Les variables resultants d'aquesta etapa són:

Nom	Etiqueta
E522001EG1	INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E523001EG1	ANY INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E523002EG1	EDAT INSCRIPCIÓ A EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E524001EG1	ANY FINALITZACIÓ EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E524002EG1	EDAT FINALITZACIÓ EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E525001EG1	ANY ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E525002EG1	EDAT ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E526001EG1	NOMBRE D'ANYS CURSANT EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E527001EG1	TRANSICIÓ D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA A EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E528001EG1	OBTENCIÓ DEL TÍTOL ESTUDIS SECUNDARIS
E131001EH1	NOMBRE DE CANVIS D'ESCOLA DURANT LA SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

JE131001ER1	NOMBRE DE CANVIS D'ESCOLA DURANT LA SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
KE131001ER1	NOMBRE DE CANVIS D'ESCOLA DURANT LA SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
E130001EH2	TIPUS D'ESCOLA O CENTRE D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE L'ÚLTIM CANVI
E130001EH1	TIPUS D'ESCOLA O CENTRE D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE L'ÚLTIM CANVI
E529001EG1	INSCRIPCIÓ A PRIMERA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E530001EG1	ANY INSCRIPCIÓ A PRIMERA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E530002EG1	EDAT INSCRIPCIÓ A PRIMERA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E531001EG1	ANY FINALITZACIÓ PRIMERA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E531002EG1	EDAT FINALITZACIÓ PRIMERA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E532001EG1	ANY ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT PRIMERA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E532002EG1	EDAT ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT PRIMERA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E533001EG1	NOMBRE D'ANYS CURSANT PRIMERA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E534001EG1	TRANSICIÓ PRIMERA ETAPA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA A EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E535001EG1	INSCRIPCIÓ A SEGONA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E536001EG1	ANY INSCRIPCIÓ A SEGONA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E536002EG1	EDAT INSCRIPCIÓ A SEGONA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E537001EG1	ANY FINALITZACIÓ SEGONA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E537002EG1	EDAT FINALITZACIÓ SEGONA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E538001EG1	ANY ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT SEGONA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E538002EG1	EDAT ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT SEGONA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E539001EG1	NOMBRE D'ANYS CURSANT SEGONA ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
E640001EG1	TRANSICIÓ SEGONA ETAPA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA A EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

Algorismes bàsics per a la reconstrucció de l'educació secundària:

Algorismes mostra prospectiva

- Si un individu, ja sigui per qüestionari individual o proxy, reporta que cursa secundària i té dotze o més anys, es considera que està realitzant secundària.
- Si un individu assisteix a secundària en un any donat, i no estava registrat per a l'any anterior, se suposa que la matrícula escolar es va dur a terme en el període intermedi i per tant es considera que realitza secundària.
- Si un individu, ja sigui per qüestionari individual o proxy, reporta que cursa secundària i té divuit o menys anys, es considera que està realitzant secundària, ja que tot i que la secundària es finalitza amb 16 anys, l'alumnat té dret a romandre en el centre amb règim ordinari fins als 18.
- Si un individu té 19 o més anys, es considera que no està cursant secundària donat el baix nombre d'assistència a secundària fora del règim ordinari.

Algorismes mostra retrospectiva

- Si un individu, ja sigui per qüestionari individual o proxy, reporta que ha cursat secundària en les diferents variants previstes i equivalents a secundària per les lleis considerades, es considera que ha cursat educació secundària. Diferents algorismes addicionals s'han aplicat per comprovar les transicions dobles o inversemblants.
- Aplicació de llimars d'edat, és a dir, control de l'edat d'inscripció a secundària en funció de la cohort de naixement. Hi ha límits normatius en relació a l'edat que defineixen la primera entrada a secundària i l'edat en que no es possible estendre més la permanència. A diferència de la

primària, no es possible homogeneïtzar l'edat inicial per a totes les cohorts. Per tant la reconstrucció de l'etapa educativa secundària s'ha realitzat per a diferents cohorts en relació al sistema educatiu en el que van rebre l'ensenyament. A més, depenent del desenvolupament de l'individu, hi ha un marge de discrecionalitat. Per tant, s'ha utilitzat un marge d'edat ampli, tres anys per sobre de l'edat màxima permesa, per excloure només aquells casos que tenen més probabilitats de ser defectuosos .

- Per al tractament dels casos per cohorts, s'han generat els següents grups:
 COHORT 1: nascuts a partir de 1984
 COHORT 2: nascuts entre 1978-1984, període de convivència de les lleis LGE i LOGSE
 COHORT 3: nascuts entre 1961-1977, que van estudiar en el marc de la LGE
 COHORT 4: nascuts entre 1936-1960 que van estudiar en el marc de la Llei d'Instrucció Primària de 1939
 COHORT 5: nascuts abans de 1936
- Segons l'Ordre EDU/520/2011, que modifica l'Art. 2.2 de l'Ordre EDU/1603/2009 si un individu de la cohort 4 i 5 ha cursat 6 cursos complets de Humanitats i almenys 1 curs de Filosofia, o 5 cursos de Humanitats i al menys 2 cursos de Filosofia de la carrera eclesiàstica es considera que ha realitzat educació secundària.
- Segons l'Ordre /520/2011, que modifica l'Art. 3.2 de l'Ordre EDU/1603/2009 si un individu per qüestionari individual que pertany a les cohorts 3 o 4 i reporta que va obtenir el Batxiller elemental o 4 cursos complets de Batxiller o 5 cursos de Batxiller Tècnic o laboral es considera que ha realitzat educació secundària.
- Segons l'Ordre EDU/1603/2009, Art. 2 si un individu per qüestionari individual que pertany a les cohorts 2 o 3 reporta que va cursar 1r i 2n de BUP, amb màxim 2 matèries suspeses es considera que ha realitzat educació secundària.
- Segons RD 986/1991, Annex VI si un individu per qüestionari individual ha realitzat 3 cursos comuns del pla 63 d'arts aplicades i oficis artístics es considera que ha realitzat educació secundària.
- Si un individu ha cursat BUP o Tècnic especialista (FP2) i a més COU es considera que ha realitzat educació secundària.
- L'edat fi d'estudis també s'ha contrastat en relació a l'any d'entrada al mercat laboral.

Els resultats de l'aplicació d'aquests algorismes han donat com a resultat que, des de la perspectiva prospectiva, s'observa que 1864 casos han realitzat secundària i, des de la perspectiva retrospectiva, ho han fet 1035 casos. D'aquests, 781 casos han cursat menys de 4 anys de secundària, 970 l'han cursat 4 anys i 1145 l'han cursat més de 4 anys. A més, s'ha pogut reconstruir la transició de l'educació primària a secundària ja que s'ha observat aquesta transició per a 2899 casos .

Variables utilitzades:

L012003E Any de naixement

AE002001E Estudis reglats actuals

XE006011L Estudis reglats actuals (segons l'informant principal)

XE031011L Estudia o va a l'escola: U1 (segons l'informant principal)

XE001001E Nivell màxim d'estudis acabats

XE025011L Nivell màxim d'estudis acabats (segons l'informant principal)

JE123001E i **KE123001E** Any inici 1rs estudis postprimaris

JE123002E i **KE123002E** Edat inici 1rs estudis postprimaris

JE124001E i **KE124001E** Durada en anys 1rs estudis postprimaris

JE125001E i **KE125001E** Nom, modalitat, branca o família 1rs estudis postprimaris

JE130001E i **KE130001E** Tipus d'escola o centre d'educació 1rs estudis postprimaris

JE141001E i KE141001E Continuació d'estudis després 1rs estudis postprimaris
JE170001E i KE170001E Tipus estudis postprimaris (2ns)
JE180001E i KE180001E Any inici 2ns estudis postprimaris
JE180002E i KE180002E Edat inici 2ns estudis postprimaris
JE190001E i KE190001E Durada en anys 2ns estudis postprimaris
JE200001E i KE200001E Nom, modalitat, branca o família 2ns estudis postprimaris
JE240001E i KE240001E Tipus d'escola o centre d'educació 2ns estudis postprimaris
JE320001E i KE320001E Continuació d'estudis després 2ns estudis postprimaris
JE171001E i KE171001E Tipus estudis postprimaris (3rs)
JE181001E i KE181001E Any inici 3rs estudis postprimaris
JE181002E i KE181002E Edat inici 3rs estudis postprimaris
JE191001E i KE191001E Durada en anys 3rs estudis postprimaris
JE201001E i KE201001E Nom, modalitat, branca o família 3rs estudis postprimaris
JE241001E i KE241001E Tipus d'escola o centre d'educació 3rs estudis postprimaris
JE321001E i KE321001E Continuació d'estudis després 3rs estudis postprimaris
JE172001E i KE172001E Tipus estudis postprimaris (4ts)
JE182001E i KE182001E Any inici 4ts estudis postprimaris
JE182002E i KE182002E Edat inici 4ts estudis postprimaris
JE192001E i KE192001E Durada en anys 4ts estudis postprimaris
JE202001E i KE202001E Nom, modalitat, branca o família 4ts estudis postprimaris
JE242001E i KE242001E Tipus d'escola o centre d'educació 4ts estudis postprimaris
KE362001E Inici estudis reglats des de l'última entrevista
KE363001E Continuació estudis reglats des de l'última entrevista
KE360001E Nom, modalitat, branca o família 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE373001E Obtenció del títol 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE371001E Any inici 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE374001E Any fi 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE372001E Tipus d'escola o centre on ha realitzat 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista
KE464001E Realització de cursos o assignatures a l'estranger 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista
KE375001E Nom cursos repetits 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista
KE376001E Nom cursos interromputs i durada 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista
KE378001E 2ns estudis reglats iniciats des de l'última entrevista
KE380001E Nom, modalitat, branca o família 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE382001E Obtenció del títol 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE394001E Any inici 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE396001E Any fi 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE397001E Tipus d'escola o centre on ha realitzat 2ns estudis reglats fets des de l'última entrevista
KE465001E Realització de cursos o assignatures a l'estranger 2ns estudis reglats fets des de l'última entrevista
KE399001E Cursos repetits 2ns estudis secundaris cursats des de l'última entrevista
KE400001E Cursos interromputs 2ns estudis reglats fets des de l'última entrevista
KE381001E Nom, modalitat, branca o família 3rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE395001E Any inici 3rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE348001E Obtenció del títol 1rs estudis postprimaris
KE349001E Obtenció del títol 2ns estudis postprimaris

4.4. Etapa educativa de formació professional

Els continguts d'aquest cicle educatiu estan destinats a capacitar els alumnes per a l'exercici qualificat de diverses professions. En aquesta etapa és on es proporciona la formació necessària per adquirir la competència professional i el coneixement propis de cada sector. En l'actualitat, els

cicles de formació professional poden ser de grau mitjà i de grau superior: el grau mitjà proporciona el títol de tècnic o tècnica; el grau superior proporciona el títol de tècnic superior o tècnica superior. La reconstrucció d'aquesta etapa educativa i les transicions que se'n deriven, a efectes de tractament de les dades, es presenten en les següents variables construïdes, tant de manera agregada com també desagregada en dos cicles acadèmics -basats en l'ordenació educativa de la LOE i la LGE. El motiu de presentar les dades en ambdós formats es deu a la manca de detall en la informació d'una part de la mostra retrospectiva que no permet distingir de manera adequada entre ambdós cicles i, per l'altra a la divergència en l'ordenació acadèmica de les cohorts nascudes abans de 1960

Les variables resultants d'aquesta etapa són:

Nom	Etiqueta
E541001EG1	INSCRIPCIÓ A FORMACIÓ PROFESSIONAL
E542001EG1	ANY INSCRIPCIÓ A FORMACIÓ PROFESSIONAL
E542002EG1	EDAT INSCRIPCIÓ A FORMACIÓ PROFESSIONAL
E543001EG1	ANY FINALITZACIÓ FORMACIÓ PROFESSIONAL
E543002EG1	EDAT FINALITZACIÓ FORMACIÓ PROFESSIONAL
E544001EG1	ANY ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT FORMACIÓ PROFESSIONAL
E544002EG1	EDAT ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT FORMACIÓ PROFESSIONAL
E545001EG1	NOMBRE D'ANYS CURSANT FORMACIÓ PROFESSIONAL
E546001EG1	OBTENCIÓ DEL TÍTOL ESTUDIS FORMACIÓ PROFESSIONAL
E547001EG1	TRANSICIÓ D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA A FORMACIÓ PROFESSIONAL
E548001EG1	TRANSICIÓ EDUCACIÓ SECUNDÀRIA A FORMACIÓ PROFESSIONAL
E549001EG1	TRANSICIÓ EDUCACIÓ SECUNDÀRIA PRIMERA ETAPA A FORMACIÓ PROFESSIONAL
E550001EG1	TRANSICIÓ EDUCACIÓ SECUNDÀRIA SEGONA ETAPA A FORMACIÓ PROFESSIONAL
E551001EG1	INSCRIPCIÓ A FORMACIÓ PROFESSIONAL PRIMER CICLE
E552001EG1	ANY INSCRIPCIÓ A FORMACIÓ PROFESSIONAL PRIMER CICLE
E552002EG1	EDAT INSCRIPCIÓ A FORMACIÓ PROFESSIONAL PRIMER CICLE
E553001EG1	ANY FINALITZACIÓ FORMACIÓ PROFESSIONAL PRIMER CICLE
E553002EG1	EDAT FINALITZACIÓ FORMACIÓ PROFESSIONAL PRIMER CICLE
E554001EG1	ANY ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT FORMACIÓ PROFESSIONAL PRIMER CICLE
E554002EG1	EDAT ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT FORMACIÓ PROFESSIONAL PRIMER CICLE
E555001EG1	NOMBRE D'ANYS CURSANT FORMACIÓ PROFESSIONAL PRIMER CICLE
E556001EG1	TRANSICIÓ D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA A FORMACIÓ PROFESSIONAL PRIMER CICLE
E557001EG1	TRANSICIÓ EDUCACIÓ SECUNDÀRIA PRIMERA ETAPA A FORMACIÓ PROFESSIONAL PRIMER CICLE
E558001EG1	TRANSICIÓ EDUCACIÓ SECUNDÀRIA SEGONA ETAPA A FORMACIÓ PROFESSIONAL PRIMER CICLE
E559001EG1	INSCRIPCIÓ A FORMACIÓ PROFESSIONAL SEGON CICLE
E560001EG1	ANY INSCRIPCIÓ A FORMACIÓ PROFESSIONAL SEGON CICLE
E560002EG1	EDAT INSCRIPCIÓ A FORMACIÓ PROFESSIONAL SEGON CICLE
E561001EG1	ANY FINALITZACIÓ FORMACIÓ PROFESSIONAL SEGON CICLE
E561002EG1	EDAT FINALITZACIÓ FORMACIÓ PROFESSIONAL SEGON CICLE
E562001EG1	ANY ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT FORMACIÓ PROFESSIONAL SEGON CICLE
E562002EG1	EDAT ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT FORMACIÓ PROFESSIONAL SEGON CICLE
E563001EG1	NOMBRE D'ANYS CURSANT FORMACIÓ PROFESSIONAL SEGON CICLE
E564001EG1	TRANSICIÓ D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA A FORMACIÓ PROFESSIONAL SEGON CICLE
E565001EG1	TRANSICIÓ EDUCACIÓ SECUNDÀRIA PRIMERA ETAPA A FORMACIÓ PROFESSIONAL SEGON CICLE
E566001EG1	TRANSICIÓ EDUCACIÓ SECUNDÀRIA PRIMERA ETAPA A FORMACIÓ PROFESSIONAL SEGON CICLE
E567001EG1	TRANSICIÓ FORMACIÓ PROFESSIONAL PRIMER CICLE A FORMACIÓ PROFESSIONAL SEGON CICLE

Algorismes bàsics per a la reconstrucció de la Formació professional:

Algorismes mostra prospectiva

- Si un individu, ja sigui per qüestionari individual o proxy, reporta que cursa formació professional i té setze o més anys, es considera que està realitzant formació professional.
- Si un individu assisteix a formació professional en un any donat, i no estava registrat per a l'any anterior, se suposa que la matrícula es va dur a terme en el període intermedi i per tant es considera que realitza formació professional.

Algorismes mostra retrospectiva

- Si un individu, ja sigui per qüestionari individual o proxy, reporta que ha cursat formació professional en les diferents variants previstes i equivalents a formació professional per les lleis considerades, es considera que ha fet formació professional. A més diferents algorismes addicionals s'han aplicat per comprovar les transicions dobles o inversemblants.
- Aplicació de l'indat, és a dir, control de l'edat per a inscripció a formació professional en funció de la cohort de naixement. Hi ha límits normatius en relació a l'edat que defineixen la primera entrada a formació professional i l'edat en que no es possible estendre més la permanència. Per tant la reconstrucció de l'etapa de formació professional s'ha realitzat per a diferents cohorts en relació al sistema educatiu en el que van rebre l'ensenyament. A més, depenent del desenvolupament de l'individu, hi ha un marge de discrecionalitat. Per tant, s'ha utilitzat un marge d'edat ampli per excloure només aquells casos que tenen més probabilitats de ser defectuosos.
- Per al tractament dels casos per cohorts, s'han generat els següents grups:
 - COHORT 1: nascuts a partir de 1984
 - COHORT 2: nascuts entre 1978-1984, període de convivència de les lleis LGE i LOGSE
 - COHORT 3: nascuts entre 1961-1977, que van estudiar en el marc de la LGE
 - COHORT 4: nascuts entre 1936-1960 que van estudiar en el marc de la Llei de Instrucció Primària de 1939
 - COHORT 5: nascuts abans de 1936
- Segons el Decret 265/1979 de 26 de gener (BOE 17 - II) si un individu de les cohorts 4 o 5 ha cursat 2 anys d'aprenentatge i 5 anys d'estudis es considera que ha realitzat formació professional.
- Segons el Decret 265/1979 de 26 de gener (BOE 17 - II) si un individu de la cohort 4 ha cursat cinc cursos i revàlida o va obtenir el títol de batxillerat elemental i va cursar tres cursos i revàlida es considera que ha fet formació professional.
- Segons la O.M. de 21 de novembre de 1975 (BOE 25 - XI) si un individu de les cohorts 3 o 4 reporta que ha cursat el Títol de Mestratge Industrial, a tots els efectes equival a FP 2 i per tant ha realitzat formació professional.
- Segons la O.M. de 21 de novembre de 1975 (BOE 25 - XI) si un individu de les cohorts 3 o 4 reporta que ha cursat el Títol d'Oficialia Industrial, a tots els efectes equival a Formació Professional de Primer Grau i per tant ha realitzat formació professional.
- L'edat fi d'estudis també s'ha contrastat en relació a l'any d'entrada al mercat laboral.

Els resultats de l'aplicació d'aquests algorismes han donat com a resultat que, des de la perspectiva prospectiva, s'observa que 447 casos han realitzat formació professional i, des de la perspectiva retrospectiva, 782 casos l'han cursat. D'aquests, 659 casos han realitzat dos o menys cursos, 371 han cursat 3 o 4 anys i 199 han cursat més de 4 anys de formació professional. A més s'ha pogut reconstruir la transició de l'educació primària a formació professional ja que s'ha observat aquesta transició per a 692 casos i la transició de l'educació secundària a formació professional per a 537 casos. Els casos que han realitzat la transició de primer cicle a segon cicle de formació professional són 229 casos.

Variabls utilitzades:

L012003E Any de naixement
AE002001E Estudis reglats actuals
XE006011L Estudis reglats actuals (segons l'informant principal)
XE031011L Estudia o va a l'escola: U1 (segons l'informant principal)
XE001001E Nivell màxim d'estudis acabats
XE025011L Nivell màxim d'estudis acabats (segons l'informant principal)
JE123001E i KE123001E Any inici 1rs estudis postprimaris
JE123002E i KE123002E Edat inici 1rs estudis postprimaris
JE124001E i KE124001E Durada en anys 1rs estudis postprimaris
JE125001E i KE125001E Nom, modalitat, branca o família 1rs estudis postprimaris
JE130001E i KE130001E Tipus d'escola o centre d'educació 1rs estudis postprimaris
JE141001E i KE141001E Continuació d'estudis després 1rs estudis postprimaris
JE170001E i KE170001E Tipus estudis postprimaris (2ns)
JE180001E i KE180001E Any inici 2ns estudis postprimaris
JE180002E i KE180002E Edat inici 2ns estudis postprimaris
JE190001E i KE190001E Durada en anys 2ns estudis postprimaris
JE200001E i KE200001E Nom, modalitat, branca o família 2ns estudis postprimaris
JE240001E i KE240001E Tipus d'escola o centre d'educació 2ns estudis postprimaris
JE320001E i KE320001E Continuació d'estudis després 2ns estudis postprimaris
JE171001E i KE171001E Tipus estudis postprimaris (3rs)
JE181001E i KE181001E Any inici 3rs estudis postprimaris
JE181002E i KE181002E Edat inici 3rs estudis postprimaris
JE191001E i KE191001E Durada en anys 3rs estudis postprimaris
JE201001E i KE201001E Nom, modalitat, branca o família 3rs estudis postprimaris
JE241001E i KE241001E Tipus d'escola o centre d'educació 3rs estudis postprimaris
JE321001E i KE321001E Continuació d'estudis després 3rs estudis postprimaris
JE172001E i KE172001E Tipus estudis postprimaris (4ts)
JE182001E i KE182001E Any inici 4ts estudis postprimaris
JE182002E i KE182002E Edat inici 4ts estudis postprimaris
JE192001E i KE192001E Durada en anys 4ts estudis postprimaris
JE202001E i KE202001E Nom, modalitat, branca o família 4ts estudis postprimaris
JE242001E i KE242001E Tipus d'escola o centre d'educació 4ts estudis postprimaris
JE322001E i KE322001E Continuació d'estudis després 4ts estudis postprimaris
JE173001E i KE173001E Tipus estudis postprimaris (5ns)
JE183001E i KE183001E Any inici 5ns estudis postprimaris
JE183002E i KE183002E Edat inici 5ns estudis postprimaris
JE193001E i KE193001E Durada en anys 5ns estudis postprimaris
JE203001E i KE203001E Nom, modalitat, branca o família 5ns estudis postprimaris
JE243001E i KE243001E Tipus d'escola o centre d'educació 5ns estudis postprimaris
JE323001E i KE323001E Continuació d'estudis després 5ns estudis postprimaris
JE174001E i KE174001E Tipus estudis postprimaris (6ns)
JE184001E i KE184001E Any inici 6ns estudis postprimaris
JE184002E i KE184002E Edat inici 6ns estudis postprimaris
JE194001E i KE194001E Durada en anys 6ns estudis postprimaris
JE204001E i KE204001E Nom, modalitat, branca o família 6ns estudis postprimaris
JE244001E i KE244001E Tipus d'escola o centre d'educació 6ns estudis postprimaris
KE362001E Inici estudis reglats des de l'última entrevista
KE363001E Continuació estudis reglats des de l'última entrevista
KE360001E Nom, modalitat, branca o família 1rs estudis reglats realitzats des de l'última

entrevista

KE373001E Obtenció del títol 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista

KE371001E Any inici 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista

KE374001E Any fi 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista

KE372001E Tipus d'escola o centre on ha realitzat 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista

KE464001E Realització de cursos o assignatures a l'estranger 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista

KE375001E Nom cursos repetits 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista

KE376001E Nom cursos interromputs i durada 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista

KE378001E 2ns estudis reglats iniciats des de l'última entrevista

KE380001E Nom, modalitat, branca o família 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista

KE382001E Obtenció del títol 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista

KE394001E Any inici 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista

KE396001E Any fi 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista

KE397001E Tipus d'escola o centre on ha realitzat 2ns estudis reglats fets des de l'última entrevista

KE465001E Realització de cursos o assignatures a l'estranger 2ns estudis reglats fets des de l'última entrevista

KE399001E Cursos repetits 2ns estudis secundaris cursats des de l'última entrevista

KE400001E Cursos interromputs 2ns estudis reglats fets des de l'última entrevista

KE381001E Nom, modalitat, branca o família 3rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista

KE395001E Any inici 3rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista

KE348001E Obtenció del títol 1rs estudis postprimaris

KE349001E Obtenció del títol 2ns estudis postprimaris

KE350001E Obtenció del títol 3rs estudis postprimaris

KE351001E Obtenció del títol 4ts estudis postprimaris

KE352001E Obtenció del títol 5ns estudis postprimaris

KE353001E Obtenció del títol 6ns estudis postprimaris

4.5. Etapa educativa universitària

L'Ensenyament universitari a Catalunya està regulat actualment per la Llei Orgànica d'universitats 6/2001, de 21 de desembre, i la Llei Orgànica 4/2007, de 12 d'abril, per la qual es modifica la Llei Orgànica 6/2001. Per altra banda, el Reial Decret 1393/2007, de 29 d'octubre, estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials concretant l'estructura, d'acord amb les línies generals que emanen de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES). Segons aquesta estructura es pot dividir l'Ensenyament Universitari en Graus i programes de Postgrau. Abans del Reial Decret de 2007, l'ensenyament universitari s'organitzava en estudis de primer cicle, segon cicle i tercer cicle. Els estudis de primer cicle eren aquells que a la seva finalització s'obtenien els títols de Diplomant, Mestre, Arquitecte Tècnic o Enginyer Tècnic i permetien l'accés a estudis de segon cicle. Els estudis de segon cicle eren aquells que en la seva superació donaven dret a l'obtenció dels títols de Llicenciat, arquitecte o enginyer. Finalment, els estudis de 3r cicle per als quals cal estar en possessió del títol de Llicenciat, arquitecte o enginyer i que corresponen als estudis de màster o postgrau.

Els individus que accedeixen als estudis universitaris de primer cicle o de grau, considerat com la porta d'entrada a l'itinerari universitari, han de complir un dels següents requisits. Podran accedir en cas que hagin obtingut el títol de batxillerat o equivalent i superat les proves d'accés a la universitat, més conegudes com a selectivitat. També podran accedir els individus que hagin obtingut un títol de cicle formatiu de grau superior, cicle formatiu d'arts plàstiques i disseny o ensenya-

ment d'esports. A més, podran accedir els individus que hagin superat les proves d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys o per a més grans de 45 anys.

Les variables resultants d'aquesta etapa són:

Nom	Etiqueta
E568001EG1	INSCRIPCIÓ A ESTUDIS UNIVERSITARIS
E569001EG1	ANY INSCRIPCIÓ ESTUDIS UNIVERSITARIS
E569002EG1	EDAT INSCRIPCIÓ ESTUDIS UNIVERSITARIS
E570001EG1	ANY FINALITZACIÓ ESTUDIS UNIVERSITARIS
E570002EG1	EDAT FINALITZACIÓ ESTUDIS UNIVERSITARIS
E571001EG1	ANY ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT ESTUDIS UNIVERSITARIS
E571002EG1	EDAT ÚLTIMA OBSERVACIÓ CURSANT ESTUDIS UNIVERSITARIS
E572001EG1	NOMBRE D'ANYS CURSANT ESTUDIS UNIVERSITARIS
E573001EG1	OBTENCIÓ DEL TÍTOL ESTUDIS UNIVERSITARIS
E574001EG1	TRANSICIÓ D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA A ESTUDIS UNIVERSITARIS
E575001EG1	TRANSICIÓ D'EDUCACIÓ FORMACIÓ PROFESSIONAL A ESTUDIS UNIVERSITARIS
E576001EG1	TRANSICIÓ EDUCACIÓ SECUNDÀRIA SEGONA ETAPA A ESTUDIS UNIVERSITARIS
E577001EG1	TRANSICIÓ FORMACIÓ PROFESSIONAL SEGON CICLE A ESTUDIS UNIVERSITARIS

Algorismes bàsics per a la reconstrucció dels ensenyaments universitaris:

Algorismes mostra prospectiva

- Si un individu, ja sigui per qüestionari individual o proxy, reporta que cursa estudis universitaris i té divuit o més anys, es considera que està realitzant estudis universitaris.
- Si un individu assisteix a la universitat en un any donat, i no estava registrat per a l'any anterior, se suposa que la matrícula es va dur a terme en el període intermedi i per tant es considera que realitza estudis universitaris.

Algorismes mostra retrospectiva

- Si un individu, ja sigui per qüestionari individual o proxy, reporta que ha cursat estudis universitaris en les diferents variants previstes i equivalents als estudis universitaris per les lleis considerades, es considera que ha cursat estudis universitaris. A més, diferents algorismes addicionals s'han aplicat per comprovar les transicions dobles o inversemblants.
- Si un individu tenia divuit o més anys i reporta que va realitzar estudis universitaris, es considera que ha cursat estudis universitaris.
- Si un individu reporta més d'una entrada a estudis universitaris només es consideren les primeres entrades a l'educació universitària.
- Si un individu després d'accedir als estudis universitaris, reporta diferents transicions entre cicles universitaris tan sols es consideren aquestes dades en relació al nombre d'anys en aquesta etapa.
- L'edat fi d'estudis també s'ha contrastat en relació a l'any d'entrada al mercat laboral.

Variables utilitzades:

L012003E Any de naixement

AE002001E Estudis reglats actuals

XE006011L Estudis reglats actuals (segons l'informant principal)

XE031011L Estudia o va a l'escola: U1 (segons l'informant principal)

XE001001E Nivell màxim d'estudis acabats
XE025011L Nivell màxim d'estudis acabats (segons l'informant principal)
JE123001E i KE123001E Any inici 1rs estudis postprimaris
JE123002E i KE123002E Edat inici 1rs estudis postprimaris
JE124001E i KE124001E Durada en anys 1rs estudis postprimaris
JE125001E i KE125001E Nom, modalitat, branca o família 1rs estudis postprimaris
JE130001E i KE130001E Tipus d'escola o centre d'educació 1rs estudis postprimaris
JE141001E i KE141001E Continuació d'estudis després 1rs estudis postprimaris
JE170001E i KE170001E Tipus estudis postprimaris (2ns)
JE180001E i KE180001E Any inici 2ns estudis postprimaris
JE180002E i KE180002E Edat inici 2ns estudis postprimaris
JE190001E i KE190001E Durada en anys 2ns estudis postprimaris
JE200001E i KE200001E Nom, modalitat, branca o família 2ns estudis postprimaris
JE240001E i KE240001E Tipus d'escola o centre d'educació 2ns estudis postprimaris
JE320001E i KE320001E Continuació d'estudis després 2ns estudis postprimaris
JE171001E i KE171001E Tipus estudis postprimaris (3rs)
JE181001E i KE181001E Any inici 3rs estudis postprimaris
JE181002E i KE181002E Edat inici 3rs estudis postprimaris
JE191001E i KE191001E Durada en anys 3rs estudis postprimaris
JE201001E i KE201001E Nom, modalitat, branca o família 3rs estudis postprimaris
JE241001E i KE241001E Tipus d'escola o centre d'educació 3rs estudis postprimaris
JE321001E i KE321001E Continuació d'estudis després 3rs estudis postprimaris
JE172001E i KE172001E Tipus estudis postprimaris (4ts)
JE182001E i KE182001E Any inici 4ts estudis postprimaris
JE182002E i KE182002E Edat inici 4ts estudis postprimaris
JE192001E i KE192001E Durada en anys 4ts estudis postprimaris
JE202001E i KE202001E Nom, modalitat, branca o família 4ts estudis postprimaris
JE242001E i KE242001E Tipus d'escola o centre d'educació 4ts estudis postprimaris
JE322001E i KE322001E Continuació d'estudis després 4ts estudis postprimaris
JE173001E i KE173001E Tipus estudis postprimaris (5ns)
JE183001E i KE183001E Any inici 5ns estudis postprimaris
JE183002E i KE183002E Edat inici 5ns estudis postprimaris
JE193001E i KE193001E Durada en anys 5ns estudis postprimaris
JE203001E i KE203001E Nom, modalitat, branca o família 5ns estudis postprimaris
JE243001E i KE243001E Tipus d'escola o centre d'educació 5ns estudis postprimaris
JE323001E i KE323001E Continuació d'estudis després 5ns estudis postprimaris
JE174001E i KE174001E Tipus estudis postprimaris (6ns)
JE184001E i KE184001E Any inici 6ns estudis postprimaris
JE184002E i KE184002E Edat inici 6ns estudis postprimaris
JE194001E i KE194001E Durada en anys 6ns estudis postprimaris
JE204001E i KE204001E Nom, modalitat, branca o família 6ns estudis postprimaris
JE244001E i KE244001E Tipus d'escola o centre d'educació 6ns estudis postprimaris
KE362001E Inici estudis reglats des de l'última entrevista
KE363001E Continuació estudis reglats des de l'última entrevista
KE360001E Nom, modalitat, branca o família 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE373001E Obtenció del títol 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE371001E Any inici 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE374001E Any fi 1rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE372001E Tipus d'escola o centre on ha realitzat 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista
KE464001E Realització de cursos o assignatures a l'estranger 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista

KE375001E Nom cursos repetits 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista
KE376001E Nom cursos interromputs i durada 1rs estudis reglats fets des de l'última entrevista
KE378001E 2ns estudis reglats iniciats des de l'última entrevista
KE380001E Nom, modalitat, branca o família 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE382001E Obtenció del títol 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE394001E Any inici 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE396001E Any fi 2ns estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE397001E Tipus d'escola o centre on ha realitzat 2ns estudis reglats fets des de l'última entrevista
KE465001E Realització de cursos o assignatures a l'estranger 2ns estudis reglats fets des de l'última entrevista
KE399001E Cursos repetits 2ns estudis secundaris cursats des de l'última entrevista
KE400001E Cursos interromputs 2ns estudis reglats fets des de l'última entrevista
KE381001E Nom, modalitat, branca o família 3rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE395001E Any inici 3rs estudis reglats realitzats des de l'última entrevista
KE348001E Obtenció del títol 1rs estudis postprimaris
KE349001E Obtenció del títol 2ns estudis postprimaris
KE350001E Obtenció del títol 3rs estudis postprimaris
KE351001E Obtenció del títol 4ts estudis postprimaris
KE352001E Obtenció del títol 5ns estudis postprimaris
KE353001E Obtenció del títol 6ns estudis postprimaris

5. Consideracions finals en l'ús de les dades sobre la vida educativa

En els primers anys de vida, els individus s'enfronten a nombrosos canvis relacionats amb les diferents etapes educatives de la vida, sovint, encara que no sempre, relacionat amb les diferents etapes educatives dels sistema educatiu. La capacitat dels individus per a adaptar-se a un ambient dinàmic i en constant evolució afecta la manera en que el individu ja adult es desenvolupa en la societat, a curt i llarg termini. En particular, els moments decisius de major repercussió durant la vida educativa principal són el pas d'una etapa a una altra -com per exemple el fet de passar de primària a secundària o de secundària a formació professional- aquests moments representen desafiaments i oportunitats d'aprenentatge que en un futur poden influir en la manera en que els individus viuen, treballen i es relacionen en societat. Per primera vegada en el context de Catalunya aquestes qüestions poden ser quantificades. La base de dades que posa a disposició el Panel de Desigualtats de Catalunya permet operacionalitzar alguna d'aquestes qüestions en relació a les transicions educatives, per a diferents cohorts d'una mostra representativa que han estudiat en diferents moments de l'història recent de Catalunya.

Una base de dades com aquesta ha de permetre esmenar parcialment una de les debilitats que existeix en el sector educatiu a l'hora de mesurar l'abandonament escolar. Els procediments, tècniques i metodologies, en general, se centren en mesurar de manera estàtica aquest problema educatiu, però teòrics, metodòlegs i investigadors sostenen que la deserció és un problema dinàmic i que forma part de l'efecte del procés educatiu. En aquest sentit, part de la comunitat investigadora proposa la utilització de mesures longitudinals que permetin mesurar amb major precisió els diferents tipus de deserció escolar que existeix en la literatura. El mòdul retrospectiu del PaD, inclòs a les onades 2011 i 2012, més la informació prospectiva dels individus participants a l'enquesta, permet aproximar-se a diferents mesures d'abandonament escolar, com l'annual o la de cohort. Així mateix, la tediosa tasca de reconstrucció de les trajectòries educatives contextualitzada amb l'abundant informació sociodemogràfica disponible possibilita la cerca dels factors que propi-

cien l'abandó escolar.

Per altra banda, la incorporació dels joves al mercat de treball és un dels factors més rellevants no només en l'àmbit individual sinó també en l'àmbit social. Tant el sistema educatiu, com el mercat de treball són dues institucions dinàmiques, és a dir, els individus no hi romanen indefinidament, sinó que canvien la seva situació al llarg del temps, establint fluxos entre ambdues. Podem afirmar que el principal flux és dóna a la finalització de l'etapa educativa, els joves al sortir del sistema educatiu, poden situar-se en dos àmbits: la inactivitat o entrar en el món laboral. Les dades que presentem permetran el disseny d'estudis sobre la influència de la trajectòria educativa, les característiques personals i familiars en el moment de la sortida del sistema educatiu i el pas a l'ocupació o la inactivitat. A més, es podrà intentar abordar d'una manera analítica el desajust entre el sistema educatiu i el mercat de treball, una problemàtica persistent, que afecta i ha afectat els joves no només en temps de crisi, sinó d'una manera atemporal a les generacions més joves en la seva integració al mercat laboral, tot i que sembla que darrerament el problema s'aguditza.

En l'actual període històric, el creixement de l'escolarització, a tots els nivells, ha estat espectacular. Ara bé: el nivell assolit és suficient? Arriba tothom al màxim de les seves possibilitats? O, per contra, existeixen diferències per motius de gènere, classe social o origen demogràfic? En les societats avançades l'educació és una de les variables que millor prediu la qualitat de l'ocupació i, en conseqüència l'estatus dels individus. A més, és un bon indicador del grau d'obertura i d'igualtat de les societats. Aquestes qüestions poden ser adreçades des d'una mirada estàtica, que com s'observa en la primera part d'aquest informe aporta informació rellevant, per exemple en relació a la perspectiva de gènere. Així en els últims anys ha augmentat considerablement el nivell educatiu de la població femenina, i aquest és producte de, per una banda, el decrement progressiu dels nivells educatius baixos, i per l'altra, a l'increment de la presència de les dones a les aules universitàries. Tanmateix, el capital educatiu del conjunt de dones és encara inferior al dels homes, tot i que les diferències s'estan escurçant. Les dones més grans tenen nivells educatius inferiors als dels homes de la seva generació, en canvi, les més joves estan superant els capitals educatius dels homes.

El creixement exponencial de la formació de les dones ha tingut com a resultat més immediat la feminització de la universitat. Actualment, en el segment de 18 a 29 anys, per cada noi jove amb titulació universitària hi ha dues noies. L'orientació de les dones cap a l'ensenyament universitari no és gratuïta, ja que tenir un nivell d'estudis elevat deriva en més oportunitats en el món laboral. A més a més, a mesura que s'incrementa el capital educatiu disminueixen les desigualtats envers els homes pel que fa a l'activitat laboral. Ara bé, és conegut que les dones ocupen llocs de pitjor qualificació professional que els homes fins i tot quan compten amb el mateix nivell d'estudis. El PaD, en comparació amb altres fonts de dades, permet aprofundir en aquesta comparativa generacional per mirar de respondre una qüestió cabdal: tot i aquesta aparent tendència a escurçar les diferències de gènere pel que fa a l'educació, com es trasllada aquesta disminució de l'esclatxa a les aules al mercat laboral?

La implementació del mòdul retrospectiu del PaD té avantatges i limitacions que cal tenir en compte en el disseny dels estudis. Un dels beneficis clau dels estudis de cohort retrospectiu és que, en general, requereixen menys temps per a ser completats, doncs no cal seguir els individus tant temps com per a tenir esdeveniments necessaris per a procedir a l'estudi. A més, tenen l'avantatge d'accedir a esdeveniments passats, com és el cas de la fi de l'etapa educativa per a la major part d'individus participants. No obstant, relacionat amb aquest avantatge cal tenir precaució amb la interpretació de les dades, doncs els biaixos de memòria es donen de forma més habitual en els estudis retrospectius que en els estudis prospectius. Així doncs, entre els biaixos que poden afectar més negativament la veracitat d'aquest tipus d'estudis hi ha el biaix de selecció i classificació errònia o, com ja s'ha comentat, el biaix d'informació com a resultat de l'aspecte retrospectiu.

El conjunt de dades que es presenten cobreixen les transicions des de la primera infància fins a l'educació superior per a una mostra de 5527 individus. Cal tenir en compte quan s'utilitzi aquest conjunt de dades que, a part de les dades retrospectives hi ha una part de la informació obtinguda de manera prospectiva, fruit de la participació en diferents onades del PaD. Aquesta informació ha estat utilitzada en alguns casos per a ser contrastada amb la informació recollida de manera retrospectiva i augmenta la precisió de les mesures obtingudes. En aquest procés de reconstrucció, s'han establert diferents supòsits que s'han intentat descriure de la millor manera en els apartats anteriors. Quan ha estat possible s'ha utilitzat informació addicional procedent de les diferents lleis educatives en les que els individus de la mostra han desenvolupat la seva vida educativa. Per tant, a major informació addicional utilitzada com a base per a la construcció d'algorismes, major precisió en la reconstrucció de la vida educativa.

L'esforç que hi ha darrere la presentació d'aquestes dades és la suma del disseny de qüestionari, per part d'especialistes en educació, més l'expertesa de l'equip del PaD, un treball de camp de qualitat i un procés de depuració i transformació de les dades acurat. Amb tot, s'espera que hi hagi el menor nombre de biaix possible i en tot cas, es pot esperar que hi hagi errors de mesura però que aquests seran sistemàtics i no afectaran de manera desigual els individus de la mostra. No obstant, si teniu algun comentari o problemes en utilitzar el conjunt de dades, restem a la vostra disposició per a procurar la seva resolució.

6. Referències

Martínez Martín, Miquel i Bernat Albaigés Blasi (directors) (2013). *L'estat de l'educació a Catalunya. Anuari 2013*. Col·lecció Polítiques 80. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.

Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu (2013). "Sistema d'Indicadors d'Ensenyament de Catalunya". Barcelona: Departament d'Ensenyament.

Frick, Joachim R. and Jan Goebel (Eds.) (2011). "Biography and Life History Data in the German Socio Economic Panel (SOEP, v27, 1984 - 2010)". Berlín: Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung.

LLEIS

- LOGSE: Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu (BOE núm. 238, de 4/10/1990)
- LOE: Llei Orgànica 2/2006, d'Educació (LOE) (BOE 106, 4/5/2006) Disposició addicional (DA) 31.1
- Reial decret (RD) 986/1991, de 14 de juny, pel qual s'aprova el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu (BOE 151, 25/6/91)
- Ordre de 21 de novembre de 1975 sobre equivalències de títols de formació professional (BOE núm. 282, 25/11/1975).
- Ordre EDU/1603/2009, de 10 de juny, per la qual s'estableixen les equivalències amb els títols de Graduat en Educació Secundària Obligatoria i de Batxiller regulats a la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig (BOE núm. 146, 17/6/2009)
- Resolució de la secretaria general del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, de 29 de maig de 2001, que dona instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres docents d'educació secundària de Catalunya per al curs 2001-2002 (Full de disposicions i actes administratius del Departament d'Ensenyament, núm. 870), article 6: Extinció d'estudis de la Llei 14/1970, General d'Educació

INFORMES DEL MINISTERI (en aplicació de l'art. 6 de l'Ordre EDU/1603/2009)

- Informe del Subdirector general de Ordenación académica de 23/9/2009. Estableix que els estudis incomplets d'EGB o d'ESO no seran equivalents amb el GESO si no s'acrediten altres estudis o proves d'ensenyaments reglats (fila 15)
- Informe del Subdirector general de Ordenación académica de 24/9/ 2009. Estableix les diferents equivalències que consten a la línia 6.
- Informe del Subdirector general de Ordenación académica de 28/9/ 2009. Estableix que una resolució d'equivalència a efectes laborals amb el graduat escolar que no s'hagués fet sobre la base del certificat d'estudis primaris no és vàlida per establir equivalència amb el GESO.
- Informe del Subdirector general de Ordenación académica de 9/12/2009. Estableix que és equivalent al títol GESO, a efectes, exclusivament laborals, l'FP1 amb un màxim de dues

suspeses.

- Informe del Subdirector general de Ordenación académica d'11/12/2009. Estableix equivalència a efectes laborals amb el batxiller per a diversos estudis antics de música, dansa i art dramàtic.

Annex 1. Definicions

Nivell d'instrucció

Nivell d'estudis més alt aconseguit per una persona, estudiï o no en la data de referència.

No sap llegir o escriure

Persona que no és capaç de: llegir o escriure una breu i senzilla exposició de fets relatius a la seva vida corrent; només sap llegir o escriure una breu i senzilla exposició de fets relatius a la seva vida quotidiana o només sap llegir i tan sols sap signar.

No ha cursat estudis però sap llegir o escriure

Inclou les persones que saben llegir i escriure, però no han assistit a l'escola.

Primària incompleta (Certificat d'escolaritat)

S'hi inclouen els escolars que cursen primària en l'actualitat i per tant no han finalitzat els sis cursos d'educació primària. Per altra banda s'inclouen les persones que han finalitzat la seva etapa educativa i el nivell educatiu assolit és inferior al graduat escolar o el certificat de consecució del batxillerat elemental o equivalent.

Primària completa (Graduat escolar)

Les persones que han cursat en el marc temporal de 1907 a 1933 la consecució del certificat de graduat escolar estava vinculada a l'escolarització dels sis als dotze anys.

En el pla d'estudis de 1953 havia un itinerari paral·lel al batxillerat elemental que s'estenia dels sis als catorze anys, la diferència fonamental és que un cop finalitzada no permetia continuar per accedir posteriorment a estudis universitaris.

En el marc de la Llei Orgànica General del Sistema Educatiu de 1990 (LOGSE) l'educació primària compren sis cursos, des dels sis anys fins als dotze, i té caràcter obligatori. S'estructura en tres cicles de dos cursos acadèmics cadascun.

Comerç o estudis mercantils (Graduat escolar)

En el marc del pla d'estudis del ministeri de Ruiz Giménez havia un itinerari que dotava les persones que estudiaven en aquest pla d'una capacitació semi-professional que conduïa a la persona amb 14 anys al mercat de treball al finalitzar i en cap cas es podia continuar estudiant un nivell d'instrucció superior.

EGB o batxillerat elemental (Graduat escolar)

L'Educació General Bàsica és un ensenyament pertanyent a la Llei General d'Educació de 1970, ja extingida i en l'actualitat es correspon amb l'etapa d'Educació Primària i el primer cicle de l'Educació Secundària Obligatòria de la Llei Orgànica General del Sistema Educatiu de 1990 (LOGSE).

En el marc de la llei espanyola d'abans de 1953, el batxillerat era tot l'ensenyament secundari i constava de set cursos, entre els 10 i els 17 anys, que començava amb un examen d'Ingrés (als 10 anys) i acabaven en un examen d'Estat que es feia a la Universitat. En el pla d'estudis de 1953 del ministeri Ruiz Giménez es va dividir la secundària en dues parts.

La primera era el Batxillerat Elemental que constava de quatre cursos entre els 10 i 14 anys la consecució del títol estava vinculat a un examen de revàlida a la finalització del quart curs.

FP1 o oficial industrial

Estudis pels quals la persona s'obtenia el títol de tècnic auxiliar, que corresponia als estudis de 1r grau d'FP. S'hi inclouen també els estudis d'oficialia industrial.

Cicles formatiu de grau mitjà

Ensenyaments que capaciten per al desenvolupament de diverses professions. Té una durada varia-

ble d'acord amb la professió. Per accedir-hi cal tenir el títol de graduat en educació secundària o equivalent. Els alumnes que superin aquests ensenyaments reben el títol de tècnic en la professió corresponent.

FP2 o pèrit mercantil o mestre industrial

Estudis pels quals la persona obtenia el títol de tècnic especialista, que corresponia als estudis de 2n grau de FP. S'hi inclou també el nivell de mestratge industrial.

Cicles formatiu de grau superior

Ensenyaments que capaciten per al desenvolupament de diverses professions. Té una durada variable d'acord amb la professió. Per accedir-hi cal tenir el títol de batxiller o equivalent.

Els alumnes que superin aquests ensenyaments reben el títol de tècnic superior, que habilita per a l'exercici de la professió. També permet l'accés als estudis universitaris de primer cicle del corresponent sector professional.

Diplomatura universitària, arquitectura o enginyeria tècnica

Estudis la superació dels quals dóna dret a l'obtenció dels títols de diplomatura, magisteri, arquitectura tècnica o enginyeria tècnica. La seva durada és de tres anys acadèmics. També permeten l'accés a estudis de segon cicle.

Llicenciatura universitària, arquitectura i enginyeria

Estudis la superació dels quals dóna dret a l'obtenció dels títols de llicenciatura, arquitectura o enginyeria. La seva durada és de quatre o cinc anys acadèmics. La superació del primer cicle d'aquests estudis no comporta l'obtenció de cap titulació oficial, però pot ser vàlida per a la incorporació a uns altres estudis de cicle.

Doctorat, estudis de postgrau, màster, MIR o similar

Estudis la superació dels quals dóna dret a l'obtenció del títol de doctor amb la prèvia redacció i aprovació d'una tesi. Si són homologats reben el nom de programes de doctorat. També poden ser propis (no reglats) com els màsters, diplomes de postgrau i cursos d'especialització universitària.

Educació especial

Es concreta en atencions i adaptacions curriculars encaminades a aconseguir que els alumnes discapacitats portin a terme el seu procés educatiu integrats en centres ordinaris o en centres específics quan ho aconsellin la gravetat o les circumstàncies de la discapacitat.

Annex 2: Resultats

Taula 1. Nivell d'estudis de la població catalana. Evolució 2002- 2012

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NO SAP LLEGIR NI ESCRIURE	110	88	94	73	54	51	60	52	51	32	21
NO HA CURSAT ESTUDIS PERÒ SAP LLEGIR I ESCRIURE	250	202	167	157	91	98	110	108	98	91	81
PRIMÀRIA INCOMPLETA (CERTIFICAT D'ESTUDIS PRIMARIS)	628	450	399	363	244	287	302	302	275	268	230
PRIMÀRIA COMPLETA O GRADUAT ESCOLAR (EGB O BATXILLERAT ELEMENTAL)	1022	894	860	792	668	750	955	973	946	986	897
FP 1, OFICIAL INDUSTRIAL O ESTUDIS DE COMERÇ	926	798	707	652	469	535	620	617	559	515	485
FP 2 O PÈRIT MERCANTIL O MESTRE INDUSTRIAL	324	294	290	283	223	235	294	299	300	290	270
CICLES FORMATIUS DE GRAU MITJÀ	12	19	24	37	25	40	40	50	76	86	87
CICLES FORMATIUS DE GRAU SUPERIOR	21	23	27	21	19	34	52	48	61	60	60
BUP O BATXILLERAT SUPERIOR (PLA ANTIC)	261	233	188	193	135	156	196	183	182	201	184
COU O PREU (PREUNIVERSITARI)	285	242	199	182	141	142	160	143	166	157	132
EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA (ESO) (CERTIFICAT O GRADUAT)	152	168	203	193	162	168	236	304	258	261	229
BATXILLERAT POSTOBLIGATORI (PLA ACTUAL)	76	96	108	121	77	118	148	153	179	169	150
ESTUDIS UNIVERSITARIS DE 1ER I EQUIVALENTS(*)	371	368	380	341	292	368	415	413	404	458	446
ESTUDIS UNIVERSITARIS DE 2N CICLE I EQUIVALENTS(*)	362	375	348	357	289	283	428	416	461	465	436
DOCTORAT, MÀSTER O POSTGRAU UNIVERSITARI	91	88	96	105	95	118	154	175	183	179	170
ALTRES	23	20	23	24	23	14	12	14	12	14	4
NC/NS	51	3	0	10	1	14	36	10	9	11	102
TOTAL	4966	4362	4114	3903	3008	3412	4217	4263	4223	4241	3985

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NO SAP LLEGIR NI ESCRIURE	2,2	2	2,3	1,9	1,8	1,5	1,4	1,2	1,2	0,7	0,5
NO HA CURSAT ESTUDIS PERÒ SAP LLEGIR I ESCRIURE	5	4,6	4,1	4	3	2,9	2,6	2,5	2,3	2,2	2
PRIMÀRIA INCOMPLETA (CERTIFICAT D'ESTUDIS PRIMARIS)	12,6	10,3	9,7	9,3	8,1	8,4	7,2	7,1	6,5	6,3	5,8
PRIMÀRIA COMPLETA O GRADUAT ESCOLAR (EGB O BATXILLERAT ELEMENTAL)	20,6	20,5	20,9	20,3	22,2	22	22,6	22,8	22,4	23,2	22,5
FP 1, OFICIAL INDUSTRIAL O ESTUDIS DE COMERÇ	18,7	18,3	17,2	16,7	15,6	15,7	14,7	14,5	13,2	12,1	12,2
FP 2 O PÈRIT MERCANTIL O MESTRE INDUSTRIAL	6,5	6,7	7	7,2	7,4	6,9	7	7	7,1	6,8	6,8
CICLES FORMATIUS DE GRAU MITJÀ	0,2	0,4	0,6	0,9	0,8	1,2	0,9	1,2	1,8	2	2,2
CICLES FORMATIUS DE GRAU SUPERIOR	0,4	0,5	0,7	0,5	0,6	1	1,2	1,1	1,5	1,4	1,5
BUP O BATXILLERAT SUPERIOR (PLA ANTIC)	5,3	5,3	4,6	4,9	4,5	4,6	4,6	4,3	4,3	4,7	4,6
COU O PREU (PREUNIVERSITARI)	5,7	5,5	4,8	4,7	4,7	4,2	3,8	3,4	3,9	3,7	3,3
EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA (ESO) (CERTIFICAT O GRADUAT)	3,1	3,9	4,9	4,9	5,4	4,9	5,6	7,1	6,1	6,1	5,7
BATXILLERAT POSTOBLIGATORI (PLA ACTUAL)	1,5	2,2	2,6	3,1	2,6	3,5	3,5	3,6	4,2	4	3,8
ESTUDIS UNIVERSITARIS DE 1ER I EQUIVALENTS(*)	7,5	8,4	9,2	8,7	9,7	10,8	9,8	9,7	9,6	10,8	11,2
ESTUDIS UNIVERSITARIS DE 2N CICLE I EQUIVALENTS(*)	7,3	8,6	8,5	9,2	9,6	8,3	10,1	9,8	10,9	11	10,9
DOCTORAT, MÀSTER O POSTGRAU UNIVERSITARI	1,8	2	2,3	2,7	3,2	3,5	3,6	4,1	4,3	4,2	4,3
ALTRES	0,5	0,4	0,6	0,6	0,8	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,1
NC/NS	1	0,1	0	0,2	0	0,4	0,9	0,2	0,2	0,3	2,5

Unitats: nombres i percentatges

Font: Elaboració pròpia a partir del Panel de Desigualtats a Catalunya

Taula 2. Nivell d'estudis de la població catalana, agrupació en vuit categories. Evolució 2002-2012

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1 EDUCACIÓ PREESCOLAR (0)	103	82	76	56	38	33	44	36	34	23	15
2 ENSENYAMENT PRIMARI (1)	896	683	599	554	406	455	478	465	430	393	338
3 PRIMER CICLE DE SECUNDÀRIA (2A)	1208	1123	1113	1026	817	920	1137	1196	1141	1210	1102
5 PRIMER CICLE DE SECUNDÀRIA (2C)	3	3	2	4	1	--	2	3	1	--	--
6 SEGON CICLE DE SECUNDÀRIA (3A)	577	522	474	453	322	356	463	459	477	470	431
8 SEGON CICLE DE SECUNDÀRIA (3C)	950	846	773	743	519	598	714	716	687	633	590
9 EDUCACIÓ POSTSECUNDÀRIA, NO TERCIÀRIA (4A)	328	301	292	281	231	245	316	315	315	315	289
12 PRIMER CICLE D'ESTUDIS SUPERIORS (5A)	670	664	650	643	544	631	805	795	839	869	850
13 PRIMER CICLE D'ESTUDIS SUPERIORS (5B)	25	28	34	34	25	44	64	65	77	76	73
14 SEGON CICLE D'ESTUDIS SUPERIORS (6)	74	76	83	88	83	93	132	149	163	161	158
88 NO CLASSIFICABLES	21	20	22	17	13	13	14	14	12	11	8
-9 No contesta	58			1	1	2	11	7	8	7	52
-1 No sap	--	3	1	3	1	4	9	--	1	--	3
Total	4913	4351	4119	3903	3001	3394	4189	4220	4185	4168	3909
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1 EDUCACIÓ PREESCOLAR (0)	2,1	1,9	1,8	1,4	1,3	1,0	1,1	0,9	0,8	0,6	0,4
2 ENSENYAMENT PRIMARI (1)	18,2	15,7	14,5	14,2	13,5	13,4	11,4	11,0	10,3	9,4	8,6
3 PRIMER CICLE DE SECUNDÀRIA (2A)	24,6	25,8	27,0	26,3	27,2	27,1	27,1	28,3	27,3	29,0	28,2
5 PRIMER CICLE DE SECUNDÀRIA (2C)	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	--	0,0	0,1	0,0	--	--
6 SEGON CICLE DE SECUNDÀRIA (3A)	11,7	12,0	11,5	11,6	10,7	10,5	11,1	10,9	11,4	11,3	11,0
8 SEGON CICLE DE SECUNDÀRIA (3C)	19,3	19,4	18,8	19,0	17,3	17,6	17,0	17,0	16,4	15,2	15,1
9 EDUCACIÓ POSTSECUNDÀRIA, NO TERCIÀRIA (4A)	6,7	6,9	7,1	7,2	7,7	7,2	7,5	7,5	7,5	7,6	7,4
12 PRIMER CICLE D'ESTUDIS SUPERIORS (5A)	13,6	15,3	15,8	16,5	18,1	18,6	19,2	18,8	20,0	20,8	21,7
13 PRIMER CICLE D'ESTUDIS SUPERIORS (5B)	0,5	0,6	0,8	0,9	0,8	1,3	1,5	1,5	1,8	1,8	1,9
14 SEGON CICLE D'ESTUDIS SUPERIORS (6)	1,5	1,7	2,0	2,3	2,8	2,7	3,2	3,5	3,9	3,9	4,0
88 NO CLASSIFICABLES	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
-9 No contesta	1,2			0,0	0,0	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	1,3
-1 No sap	--	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	--	0,0	--	0,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Unitats: nombres i percentatges

Font: Elaboració pròpia a partir del Panel de Desigualtats a Catalunya

Taula 3. Nivell d'estudis de la població catalana, agrupació en sis categories. Evolució 2002-2012

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
SENSE ESTUDIS	360	290	261	230	145	149	170	160	150	123	102
ESTUDIS PRIMARIS	1649	1344	1259	1155	912	1037	1257	1275	1222	1253	1126
FORMACIÓ PROFESSIONAL 1R CICLE	939	817	731	689	494	575	660	667	635	601	572
FORMACIÓ PROFESSIONAL 2N CICLE	344	317	316	304	242	270	346	347	362	350	331
ESTUDIS SECUNDARIS 1R CICLE	413	401	391	386	297	324	432	487	440	462	413
ESTUDIS SECUNDARIS 2N CICLE	361	338	307	302	219	260	308	296	345	326	282
ESTUDIS UNIVERSITARIS	825	832	824	803	676	770	996	1004	1048	1101	1052
ALTRES	23	19	23	24	23	14	12	15	12	14	4
NC/NS	51	3	0	10	2	13	36	10	9	10	102
TOTAL	4966	4362	4114	3903	3008	3412	4217	4263	4223	4241	3985

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
SENSE ESTUDIS	7,2	6,7	6,4	5,9	4,8	4,4	4,0	3,8	3,5	2,9	2,6
ESTUDIS PRIMARIS	33,2	30,8	30,6	29,6	30,3	30,4	29,8	29,9	28,9	29,5	28,3
FORMACIÓ PROFESSIONAL 1R CICLE	18,9	18,7	17,8	17,7	16,4	16,9	15,6	15,7	15,0	14,2	14,4
FORMACIÓ PROFESSIONAL 2N CICLE	6,9	7,3	7,7	7,8	8,0	7,9	8,2	8,1	8,6	8,3	8,3
ESTUDIS SECUNDARIS 1R CICLE	8,3	9,2	9,5	9,9	9,9	9,5	10,2	11,4	10,4	10,9	10,4
ESTUDIS SECUNDARIS 2N CICLE	7,3	7,7	7,5	7,7	7,3	7,6	7,3	6,9	8,2	7,7	7,1
ESTUDIS UNIVERSITARIS	16,6	19,1	20,0	20,6	22,5	22,6	23,6	23,6	24,8	26,0	26,4
ALTRES	0,5	0,4	0,6	0,6	0,8	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,1
NC/NS	1,0	0,1	0,0	0,2	0,1	0,4	0,9	0,2	0,2	0,2	2,6

Unitats: nombres i percentatges

Font: Elaboració pròpia a partir del Panel de Desigualtats a Catalunya

Taula 4. Nivell d'estudis de la població catalana, agrupació en sis categories, per sexe. Evolució 2002- 2012

	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona
SENSE ESTUDIS	142	217	105	185	105	157	90	140	61	84	59	90
ESTUDIS PRIMARIS	789	861	634	710	602	657	559	597	446	465	487	550
FORMACÓ PROFESIONAL	677	606	598	536	562	487	539	454	412	324	457	387
ESTUDIS SECUNDARIS	386	389	383	356	341	358	334	355	245	271	297	287
ESTUDIS UNIVERSITARIS	373	451	389	443	390	434	366	437	301	375	349	421
ALTRES	19	3	17	3	17	6	22	1	22	1	9	5
NC/NS	20	31	3	0	0	0	4	6	1	0	7	6
TOTAL	2406	2558	2129	2233	2017	2099	1914	1990	1488	1520	1665	1746
	2008		2009		2010		2011		2012			
	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona		
SENSE ESTUDIS	64	106	53	107	51	98	49	74	46	55		
ESTUDIS PRIMARIS	601	655	601	675	590	632	606	648	537	590		
FORMACÓ PROFESIONAL	539	466	574	441	561	435	540	412	526	377		
ESTUDIS SECUNDARIS	390	350	406	377	397	387	378	410	356	340		
ESTUDIS UNIVERSITARIS	444	552	447	558	460	587	488	613	449	602		
ALTRES	8	4	6	8	4	8	12	1	3	1		
NC/NS	22	13	5	5	6	3	9	1	57	45		
TOTAL	2068	2146	2092	2171	2069	2150	2082	2159	1974	2010		
	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona
SENSE ESTUDIS	5,9	8,5	4,9	8,3	5,2	7,5	4,7	7,0	4,1	5,5	3,5	5,2
ESTUDIS PRIMARIS	32,8	33,7	29,8	31,8	29,8	31,3	29,2	30,0	30,0	30,6	29,2	31,5
FORMACÓ PROFESSIONAL	28,1	23,7	28,1	24,0	27,9	23,2	28,2	22,8	27,7	21,3	27,4	22,2
ESTUDIS SECUNDARIS	16,0	15,2	18,0	15,9	16,9	17,1	17,5	17,8	16,5	17,8	17,8	16,4
ESTUDIS UNIVERSITARIS	15,5	17,6	18,3	19,8	19,3	20,7	19,1	22,0	20,2	24,7	21,0	24,1
ALTRES	0,8	0,1	0,8	0,1	0,8	0,3	1,1	0,1	1,5	0,1	0,5	0,3
NC/NS	0,8	1,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	0,1	0,0	0,4	0,3
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	2008		2009		2010		2011		2012			
	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona		
SENSE ESTUDIS	3,1	4,9	2,5	4,9	2,5	4,6	2,4	3,4	2,3	2,7		
ESTUDIS PRIMARIS	29,1	30,5	28,7	31,1	28,5	29,4	29,1	30,0	27,2	29,4		
FORMACÓ PROFESSIONAL	26,1	21,7	27,4	20,3	27,1	20,2	25,9	19,1	26,6	18,8		
ESTUDIS SECUNDARIS	18,9	16,3	19,4	17,4	19,2	18,0	18,2	19,0	18,0	16,9		
ESTUDIS UNIVERSITARIS	21,5	25,7	21,4	25,7	22,2	27,3	23,4	28,4	22,7	30,0		
ALTRES	0,4	0,2	0,3	0,4	0,2	0,4	0,6	0,0	0,2	0,0		
NC/NS	1,1	0,6	0,2	0,2	0,3	0,1	0,4	0,0	2,9	2,2		
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		

Unitats: nombres i percentatges de columna

Font: Elaboració pròpia a partir del Panel de Desigualtats a Catalunya

Taula 5. Nivell d'estudis de la població Catalana agrupació en sis categories per edat. Evolució 2002- 2012

	2002			2003			2004			2005			2006			2007		
	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més
SENSE ESTUDIS	17	117	225	12	88	190	11	71	181	10	61	158	4	31	108	4	34	111
ESTUDIS PRIMARIS FORMACÓ	404	807	412	320	689	335	287	649	321	229	596	330	179	459	274	206	522	309
ESTUDIS PROFES-SIONALS	411	635	236	333	583	219	310	536	202	274	529	192	181	409	146	245	451	147
ESTUDIS SECUNDARIS	492	257	23	460	250	28	429	242	29	419	241	29	290	198	28	343	213	29
ESTUDIS UNIVERSITARIS	304	474	48	299	485	48	295	483	45	299	466	39	238	406	33	278	451	39
ALTRES	17	5	0	14	5	0	14	6	2	18	5	0	9	14	0	8	3	3
NC/NS	22	19	9	2	2	0	0	0	0	10	0	0	1	0	0	11	2	0
TOTAL	1667	2314	953	1440	2102	820	1346	1987	780	1259	1898	748	902	1517	589	1095	1676	638
	2008			2009			2010			2011			2012					
	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més	16 a 34	35 a 64	65 i més			
SENSE ESTUDIS	7	35	129	12	36	112	13	33	104	8	34	81	8	23	71			
ESTUDIS PRIMARIS FORMACÓ	233	667	357	231	671	372	183	650	390	159	666	429	136	583	408			
ESTUDIS PROFES-SIONALS	260	557	187	225	611	180	228	587	184	219	571	162	193	554	158			
ESTUDIS SECUNDARIS	428	282	30	464	288	29	458	300	27	464	294	32	373	287	34			
ESTUDIS UNIVERSITARIS	322	611	64	303	631	69	306	671	70	281	744	76	251	731	71			
ALTRES	6	4	2	3	8	2	1	11	0	7	6	0	1	2	0			
NC/NS	27	9	0	4	0	7	4	0	4	11	0	0	63	38	2			
TOTAL	1283	2165	769	1242	2245	771	1193	2252	779	1149	2315	780	1025	2218	744			

Unitats: nombres

Font: Elaboració pròpia a partir del Panel de Desigualtats a Catalunya